

Bedömagruppens rapport Trekloverutvärdering kluster 3 Karlstads universitet

Huvudområde	Examensnivåer
Sociologi	Högskole-, kandidat-, magister- och masterexamen
Genusvetenskap	Högskole-, kandidat- och magisterexamen
Arbetsvetenskap	Högskole-, kandidat-, magister- och masterexamen

Bedömagrupp kluster 3

Ordförande/extern bedömare, Ltu:	Elisabeth Berg
Extern bedömare, Su:	Kristina Fjelkestam
Arbetslivsrepresentant:	Eva Källhammer
Utvärderingsansvarige, Miun:	Roine Johansson
Bitr. utvärderingsansvarige, KaU:	Andreas Henriksson
Bitr. utvärderingsansvarige, Lnu:	Anna-Maria Sarstrand Marekovic
Studentrepresentant, Miun:	Pistis Muya
Studentrepresentant, KaU:	Agnes Källgren
Studentrepresentant, Lnu:	Hampus Hörberg

Innehållsförteckning

1 Sammanfattning	2
2 Inledning	3
3 Sociologi	7
3.1 Högskoleexamen.....	9
3.2 Kandidatexamen	15
3.2.1 Samhällsanalytikerprogrammet, 180 hp	20
3.2.2 Samhällsplanerarprogrammet, 180 hp	21
3.2.3 Examen via fristående kurser	22
3.3 Magister- och masterexamen.....	23
4 Genusvetenskap	26
4.1 Högskoleexamen.....	28
4.2 Kandidatexamen	33
4.3 Magisterexamen.....	38
5 Arbetsvetenskap	40
5.1 Högskoleexamen.....	42
5.2 Kandidatexamen	42
5.2.1 Programmet för personal och arbetsliv, 180 hp.....	47
5.3 Magisterexamen.....	49
5.4 Masterexamen.....	50
6 Bilaga, Valda examensmål	51
Högskoleexamen.....	51
Kandidatexamen	51
7 Bilaga Arbetsprocess och reflektioner över bedömarens arbete	52

1 Sammanfattning

Vid Karlstads universitet omfattar Kluster 3 tre huvudområden, sociologi, genusvetenskap och arbetsvetenskap. Bedömargruppens rapport diskuterar de olika ämnenas brister och förtjänster under respektive rubrik. I denna sammanfattning lyfts enbart de gemensamma utmaningarna och styrkorna fram. Samtliga huvudområden har examensrätt på både grundnivå och avancerad nivå. För alla huvudområden ligger dock fokus på kandidatexamen, i huvudsak olika programexamina. En gemensam utmaning handlar om utbildning på avancerad nivå. Utmaningarna består av att studentunderlaget är lågt, få studenter går vidare från grundnivå till avancerad nivå oavsett ämnesinriktning. Inga självständiga arbeten på avancerad nivå från Karlstads universitet har ingått som underlag i Kluster 3. Granskningen av avancerad nivå inom Kluster 3 kan sammanfattas i att bedömargruppen råder samtliga huvudområden att göra en översyn av utbildningsvägarna för magister- och masternivå för att komma till rätta med den låga genomströmningen.

Ytterligare en utmaning som lyfts i samtliga självvärderingar är användbarheten i det universitetsgemensamma kursutvärderingssystemet. Ämnena betonar att svarsfrekvensen tenderar att vara låg och att den information som inkommer sällan är användbar för utbildningarnas kvalitetsarbete. Bedömargruppen menar att lärosätet behöver adressera denna fråga och se över systemets användbarhet. Med det sagt uppmanar bedömargruppen samtliga ämnen att diskutera kompletterande former och rutiner för studentinflytande. De studenter som intervjuades vid platsbesöket påpekade också brister i återkoppling på tidigare kursutvärderingar samt hur dessa har använts i utvecklingsarbetet. Även detta uppmanar bedömargruppen samtliga ämnen att ombesörja.

De gemensamma styrkorna som framkommit under granskningsprocessen är att samtliga ämnen består av engagerade och kompetenta lärare. Detta yttrar sig bland annat i de former för utvecklingsarbete som finns inom de olika ämnena och de pågående utvecklingsprocesser som drivs. Engagemanget för studenterna och de olika utbildningarna som ämnena och dess personal uppvisar är mycket positivt att se. Karlstads universitet har också kommit förhållandevis långt i arbetet med jämställdhetsintegrering vilket är mycket positivt. I detta arbete har lärosätet dragit nytta av den kompetens som finns i det genusvetenskapliga ämnet. Deras kompetens är både efterfrågad och uppskattad. Bedömargruppen ser detta som en resurs för hela lärosätet.

Bedömargruppen hoppas att dess synpunkter och rekommendationer ska gagna de olika huvudområdena vid Karlstads universitet, och önskar personal och ledning lycka till med fortsatt arbete!

2 Inledning

Inom ramen för ett nytt nationellt system för kvalitetssäkring av högre utbildning ska lärosätena själva svara för kvalitetssäkringen av sina utbildningar. Det innebär att lärosätena formar egna system för kvalitetssäkring som inriktas både på resultat och kvalitetsutveckling. De tre universiteten Karlstads universitet, Mittuniversitetet och Linnéuniversitetet har gått ihop och bildat vad som kallas Treklövern och samverkar kring det nya utvärderingssystemet.

I denna rapportering har Sociologi, (alla tre universitet) Genusvetenskap, (Karlstads universitet och Linnéuniversitetet), Arbetsvetenskap, (Karlstads universitet) och Ledarskap och organisation (Linnéuniversitetet) utvärderats, i vad som kallas Kluster 3. Utvärderingen har koordinerats av Mittuniversitetet och genomförts av en bedömargrupp bestående av 9 ledamöter.

Bedömargruppen har träffats fysiskt vid två tillfällen: Upptaktsmöte i Stockholm 15 januari, 2019; och platsbesök genomfördes 21 – 23 maj, 2019 vid Mittuniversitetet Östersund. Utöver dessa två möten har även ett kalibreringsmöte skett via Skype 15 februari 2019 med Roine Johansson, sammankallande, Elisabeth Berg ordförande, Kristina Fjelkestam extern ledamot, Andreas Henriksson, intern ledamot och Anna-Maria Sarstrand Marekovic, intern ledamot. Hela bedömargruppen har utöver detta haft ett Skype möte den 10 maj 2019 inför platsbesöken för diskussion av intervjufrågor till lärosätenas representanter. Utöver dessa träffar har delar av bedömargruppen träffats via Skype i juni och augusti.

Vid platsbesöken genomfördes intervjuer med 1) programstudenter 2) lärare och programansvariga samt 3) institutionsledning från de olika ämnena vid lärosätet. Bedömargruppen redovisar sina bedömningar i en rapport per lärosäte. Varje rapport inleds med en sammanfattning för de utbildningar som har bedömts vid lärosätet och en inledning som är generell och gäller för alla tre lärosäten och de utvärderade utbildningarna. I rapporterna bedöms utbildningskvalitet och det ges rekommendationer som kan bidra till kvalitetsutveckling av de aktuella utbildningarna. I rapporterna lyfts även utbildningarnas starka och svaga sidor. Utvärderingsansvariga och studentrepresentanter har inte deltagit i bedömning av det egna lärosätet.

Bedömargruppens uppdrag

Bedömargruppens huvudsakliga uppdrag har varit att bedöma hur alla utbildningar, som leder till examen, säkerställer såväl att studenterna får förutsättningar att nå målen som studenternas faktiska måluppfyllelse. Granskningarna ska också bidra till lärosätenas eget kvalitetsutvecklingsarbete inom utbildningarna. Bedömningarna baseras på fastställda bedömningskriterier och görs utifrån genomläsning och

värdering av självvärderingar och studenters självständiga arbeten samt intervjuer med berörda institutionsledningar, studenter och lärare. Utvärderingarna ska ta fasta på resultat, förutsättningar och processer, liksom sådant kvalitetssäkrings- och kvalitetsutvecklingsarbete, som anges i Standard and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area (ESG) samt Högskolelagen (HL) och Högskoleförordningen (HF). I HL och HF specificeras bland annat nationella examensmål samt formella grunder för kvalitetsarbetet, till exempel vad gäller studentinflytande (Anvisningar för bedömargruppen 2016:1). De tre lärosätena har slagit fast att "...syftet med den (utvärderingen) är att med hjälp av externa granskare, såväl kontrollera kvaliteten som generera rekommendationer och därigenom bidra till kvalitetsutveckling". Bedömargruppens rekommendationer blir viktiga förutsättningar för och konstruktiva bidrag till det kvalitetsarbete som bedrivs på respektive lärosäte (Anvisningar för bedömargruppen 2016:2-3).

Arbetsprocess, bedömning och reflektioner

Förarbete: upptaktsmöte och planeringsmöten (via Skype) för att lägga upp arbetet och formulera instruktioner till klustret.

Bedömningsarbete: läsning och bedömning av självvärderingar, självständiga arbeten och andra underlag, samt platsbesök.

Rapport: dra slutsatser och formulera en rapport med en bedömning för respektive lärosäte.

Utvärderingen görs utifrån tre underlag: studenternas självständiga arbeten, självvärderingar samt intervjuer med studenter, ledning och berörda lärare. Självvärderingar ska ge en bred redovisning av utbildningens förutsättningar, processer och resultat. Den ska innehålla en beskrivning utifrån angivna bedömningskriterier samt en analys och värdering i relation till dessa. Självvärderingen ska omfatta alla huvudområden som ingår i klustret och utgå från aktuella förhållanden avseende i första hand den kull som senast gått igenom den utbildning som utvärderas.

Studenternas studiegång ska stå i fokus för utvärderingarna. Det är studenternas lärande, både genom förutsättningar att uppnå utbildningens mål och dess faktiska resultat i form av måluppfyllelse, som bedöms. Bedömningarna ska resultera i konstruktiva bidrag för höjd kvalitet men också signalera för eventuella brister. I en bilaga till det lärosätessammansamma grunddokumentet presenteras en matris med de bedömningskriterier som ska vara vägledande för självvärderingar och bedömningsgruppens granskning. Kriterierna är härledda ur ESG, Högskolelag och Högskoleförordning.

Det första underlaget är självständiga arbeten. Bedömargruppen har läst och bedömt självständiga arbeten, totalt 44 uppsatser där målsättningen har varit 5 uppsatser per ämne, men på grund av begränsat antal självständiga arbeten för magister har färre bedömts i dessa ämnen. Arbetslivs- och studentrepresentanter har inte deltagit i denna del av bedömningen vilket också anges i anvisningar för bedömargruppens arbete. Inga arbeten för masterexamen har granskats på grund av för få självständiga arbeten på denna nivå. De självständiga arbetena har valts ut slumpmässigt där det har funnits flera uppsatser att välja mellan. Där det har varit ett fåtal uppsatser har dock alla bedömts. Ett urval av Högskoleförordningens examensmål användes som underlag för bedömningen av de självständiga arbetena.

Uppsatserna har fördelats mellan fem representanter (två externa och tre interna ledamöter) och respektive lärosätes representant har inte medverkat i bedömningen av självständiga arbeten från det egna lärosätet. Arbetet inleddes med en gemensam läsning av tre uppsatser. Dessa tre valde vi ut under upptaktsmötet den 15 januari. Uppsatserna diskuterades vid ett så kallat kalibreringsmöte via Skype, vissa skillnader framgick, men inte av en sådan karaktär att det bedömdes vara oförenligt med gällande bedömningsgrunder enligt skalan 1-3. Uppsatserna bedömdes enligt måluppfyllelsen vad gäller de tre målen. Därefter har läsningen av resterande 41 uppsatserna fördelats jämnt mellan bedömarna.

Från vardera kategorin kunskap och förståelse, färdighet och förmåga samt värderingsförmåga och förhållningssätt valde bedömargruppen ett eller två examensmål (se bilaga). Måluppfyllelse bedömdes med en poängskala 1-3 enligt följande tabell:

Omdöme	Beskrivning	Kodning i tabell
3	Mycket hög måluppfyllelse	3
2	Hög måluppfyllelse	2
1	Bristande måluppfyllelse	1

Bedömargruppen har enats om att följande mål ska granskas vid bedömningen av de självständiga arbetena på alla examensnivåer (siffrorna refererar till den ordning som de olika delmålen redovisas i dokumentet Mål enligt högskoleförordningen):
 Kunskap och förståelse – mål 1, Färdighet och förmåga - mål 1, Värderingsförmåga och förhållningssätt – mål 1 (Se även bilaga: Mål enligt Högskoleförordningen.).
 Samtliga examensmål ska dock beaktas i självvärderingen.

Ett andra underlag har varit lärosätenas självvärderingar. Dessa självvärderingar har lästs av alla ledamöter och följts upp med Skype-möte för delar av bedömningsgruppen, där deltog inte arbetslivs- eller studeranderepresentanter. Bedömargruppens omdöme av självvärderingarna är att de följer gängse instruktioner

om hur de ska författas och att det därför blir en likvärdig beskrivning av utbildningarna med smärre skillnader. Framförallt strukturella skillnader där det i vissa fall framgår tydligare hur utbildningarna är upplagda och i andra fall en otydlighet och vissa svårigheter att följa resonemang kring vad som har genomförts och vad som kommer att förändras i utbildningarna. Det fanns uppgifter från alla tre universitet att utveckling av kurser pågick vilket lyftes fram och även när det gällde pedagogisk kompetens togs det upp att det fanns mer långsiktiga mål att all personal skulle få den typen av utbildning. Bedömarens tolkning av självvärderingarna, från samtliga lärosäten, är att de företrädesvis är beskrivande och rapporterande, samt i viss mån analyserande. Där finns en avslutande diskussion från de tre lärosätenas självvärderingar där det framfördes konstruktiv kritik av det egna lärosätets utbildningar respektive utvecklingspotential. Bedömningarna av utbildningarna ska inte vara en jämförelse mellan de tre universiteterna men det bör nämnas att handledningstid skilde sig avsevärt mellan den som hade minst och den som hade högst tilldelning vilket är en faktor som bör vägas in vid bedömning av kvaliteten på studenternas uppsatsarbeten.

Det tredje underlaget är intervjuerna av studenter, lärare och ledning vid respektive lärosäte och för respektive utbildning. Utgångspunkten för intervjufrågorna, där alla i bedömarens grupp deltog i förslagen av vilka frågor som skulle ställas via ett Skype möte, är dels självvärderingar och dels de självständiga arbetena men även de mål som gäller för utbildningarna som nämnts ovan. Intervjuerna skedde på Mittuniversitetet i Östersund, och företrädare för Karlstads universitet och Linnéuniversitetet intervjuades via länk. De intervjuade personerna fick tillgång till intervjufrågorna en vecka före platsbesöket, där de uppmuntrats till egna kritiska reflektioner kring styrkor, svagheter och utvecklingsmöjligheter i utbildning och organisation.

Under tre dagar intervjuades tre olika grupper enligt följande ordning: studenter, lärare, och institutionsledning under i genomsnitt en timme per intervju. Mittuniversitetet hade nio representanter för sociologin, varav en student, Karlstads universitet hade fem lärare från sociologin, fem lärare från genusvetenskap och fyra lärare från Arbetsvetenskap samt sju representanter från verksamhetsnära ledning. I Karlstad tillhör Arbetsvetenskap handelshögskolan och övriga utbildningar tillhör fakulteten för humaniora och samhällsvetenskap. Intervjuerna med personalen vid Linnéuniversitetet skedde med sju lärare från Sociologin, tre lärare från Genusvetenskap (det saknas en programansvarig) och fem lärare intervjuades från Ledarskap och organisation samt tre representanter intervjuades från verksamhetsnära ledning.

3 Sociologi

Sammanfattning reflektioner

Sociologiämnet vid Karlstads universitet utfärdar examina på samtliga nivåer, högskole-, kandidat-, magister- och masternivå. Tyngdpunkten ligger dock på kandidatexamen, som studenter kan nå antingen via fristående kurser eller något av de två program som ämnet endera driver själv eller medarrangerar, Samhällsanalytikerprogrammet och Samhällsplanerarprogrammet. I bedömargruppens rapport är det också de olika utbildningsvägarna till kandidatexamen som har fått mest utrymme. Underlaget som lämnats in för granskning, självvärdering, studiehandledning för uppsatskurs (kandidatnivå) samt detaljerade målmatriser, har varit informativt och nyanserat och därmed utgjort ett gott underlag för granskningen av utbildningsvägarna. Informationen gällande utbildningsvägarna på avancerad nivå har varit tunnare. Bedömargruppen har förstått att den nuvarande 'skalmastern' Master i samhällsvetenskap där sociologi är ett möjligt huvudområde håller på att arbetas om. Bedömargruppen ser det som positivt och en möjlighet för ämnet att stärka och utveckla utbildningen på avancerad nivå.

Studenter som väljer att läsa sociologi vid Karlstads universitet möter en utbildning som sätter studenter i centrum och arbetar aktivt med att utveckla kurser med ett varierat innehåll och form. Studenterna förväntas ta aktiv del i sin utbildning och lärande och tränas i detta från introduktionskursen och vidare. Bedömargruppens intryck är att ämneskollegiet arbetar aktivt och strukturerat med kursutveckling och kvalitet. Ytterligare en styrka i ämnet är det aktiva och framskridna arbetet med att integrera ett jämställdhetsperspektiv i utbildningen, där kompetens från andra ämnen (genusvetenskap) använts.

Bedömargruppens intryck är att den samlade vetenskapliga kompetensen i ämnet är god och de lärare som undervisar är disputerade. Däremot noterar gruppen att det råder viss brist på seniora positioner (docenter och professorer) i kollegiet och därmed också i undervisningen på grundnivå. Bedömargruppen uppmuntrar ledningen att ta ett samlat grepp om detta och se över vilka möjligheter som finns för lektorer att meritera sig vetenskapligt.

Ett andra utvecklingsområde för ämnet uppmärksammades i samband med bedömningen av självständiga arbeten på kandidatnivå. I relation till målet K1 har bedömargruppen gjort värderingen att användningen av tidigare forskning, både dess integrering i relation till forskningsfrågan och omfattningen på den redovisade forskningen, är skral. Bedömargruppen menar att ämnet behöver hitta former för att träna studenterna i detta.

Det viktigaste utvecklingsområdet för ämnet rör arbetet med studentinflytande. Även om det finns formella kanaler för detta, t ex det universitetsgemensamma enkätverktyget så fungerar det i praktiken dåligt. Det är därför av vikt att ämnet utvecklar andra rutiner och kanaler för studentinflytande, gärna på delkursnivå. Till detta arbete hör även den brist på återkoppling till studenterna gällande utvärderingarna samt hur dessa har hanterats och omsatts i kursutveckling. Detta är ytterligare ett område som ämnet uppmanas utveckla.

Slutsatser och rekommendationer för hela huvudområdet

Är bra – goda exempel

- Ämnets systematiska arbete med att säkerställa både progression och kvalitet i utbildningen (i synnerhet kandidatnivå).
- Systematisk användning av detaljerade målmatriser som ett sätt att säkerställa att samtliga mål ingår och examineras inom utbildningsförloppet.
- Välutvecklade former för studentaktivt lärande.
- Bredd och variation i såväl lärmoment som examinationsformer.
- Aktivt ämneskollegium med regelbundna möten för att diskutera utbildning och forskning.
- God högskolepedagogisk kompetens i kollegiet.
- Aktivt och framskridet arbete med jämställdhetsintegrering, där integrering av både ett genus- och jämställdhetsperspektiv i utbildningarnas utformning ingår enligt självutvärderingarna, exempelvis har en kartläggning av förekomsten av genus- och jämställdhetsperspektiv i utbildningarnas innehåll skett.
- Bedömargruppen uppmuntrar det påbörjade utvecklings- och översynsarbetet för ny masterutbildning i sociologi.

Kan åtgärdas

- Ämnet uppmuntras att se över möjligheterna för undervisande lektorer att nyttja kompetensutvecklingstiden för vetenskaplig meritering samt fundera över hur stöd kan utformas.
- Fundera över hur ämnet kan öka kunskapen om före detta studenters arbetsmarknadsetablering, t ex genomföra en alumnundersökning och skapa alumnätverk.
- Införa ett programråd för studenter på avancerad nivå (om ett sådant inte finns).

Bör åtgärdas

- Ämnet bör lägga mer fokus på användningen av tidigare forskning i de självständiga arbetena.
- Genomföra en analys av programstrukturen på avancerad nivå med särskilt fokus på studenters genomströmning.

- Utveckla tydliga rutiner för studentinflytande, t ex kursutvärdering (som komplement till den universitetsgemensamma enkäten), gärna på delkursnivå. Detta gäller i synnerhet för fristående kurs där andra möjligheter till inflytande saknas.
- Utveckla rutiner för återkoppling till studenter gällande utfallet av kursutvärderingar och hur kursutveckling sker.
- Säkerställ att jämställdhet integreras systematisk i utbildningars utformning och genomförande, till exempel genom att skapa rutiner för att examinera jämställdhet, eftersom det framkommer i självutvärderingen att jämställdhet för närvarande kan uppfattas som något valbart.

3.1 Högskoleexamen

Möjligheten för studenter vid Karlstads universitet att ta ut en högskoleexamen i sociologi finns. Detta sker främst genom att läsa fristående kurser Sociologi I och II. Det torde också vara möjligt att nå högskoleexamen i sociologi efter ett års (?) studier på Samhällsanalytikerprogrammet, där samtliga kurser ges av sociologiämnet och har tydlig sociologisk prägel. Flera delkurser samläses också av programstudenter och studenter på fristående kurser. Kursen Sociologi II avslutas med ett självständigt arbete (projektarbete) och det gör även termin två inom Samhällsanalytikerprogrammet. Om möjligheten att nå högskoleexamen också finns för studenter på Samhällsplanerarprogrammet är svårare att utläsa av underlaget. Det torde vara möjligt att åtminstone efter två års (?) studier på programmet ta ut en högskoleexamen eftersom studenter på programmet efter denna tid kan välja sociologi som huvudämne och påbörjar kandidatkursen i sociologi. Det beskrivs dock inte i självvärderingen vilka kurser som i så fall kan inkluderas i en högskoleexamen i sociologi.

I självvärderingen omnämns inte vägen till högskoleexamen specifikt. Några självständiga arbeten har inte lämnats in för bedömning på Sociologi II-nivån. Bedömarens kommentarer bygger därför i stort på information som redovisats gällande kandidatexamen antingen från något av de två programmen eller fristående kurser.

Kommentarer utifrån bedömningskriterier

1. Utbildningarna ska nå kraven i högskolelagen och högskoleförordningen, dvs de faktiska resultaten ska motsvara de förväntade studieresultaten

Sociologiämnets självvärdering med illustrativa målmatriser ger en tydlig bild av hur kraven i högskoleförordningen har omsatts till innehåll i olika delkurser på de båda programmen och de fristående kurserna. Detta är särskilt tydligt i relation till Samhällsanalytikerprogrammet och de fristående kurserna. Samtliga mål behandlas

och/eller examineras vid minst ett tillfälle under utbildningsförloppen. Den övergripande bilden är att ämnet arbetar systematiskt med att säkerställa att samtliga mål ingår och examineras inom ramen för utbildningsförloppen.

Progression både gällande relationen ämnesbredd och ämnesdjup och relationen teori- och metodkurser beskrivs och underbyggs väl i självvärderingen. Progressionen är tydliggjord i kursmålen på olika delkurser och nivåer och omsätts i examinerande moment med ökande grad av komplexitet och självständighet i uppgifterna. Denna bild gäller för Samhällsanalytikerprogrammet och för fristående kurser. Dock finns det vissa frågetecken kring Samhällsplanerarprogrammet på denna punkt. Bedömargruppen ställer sig frågande till hur ämnesprogressionen (i sociologi) garanteras under programmets två första år. Det framgår inte på ett tydligt sätt vilka kurser som motsvarar 60 hp i sociologi, vilket torde vara behörighetskravet för att kunna läsa Sociologi III som ämnesinriktning. Att bilden blir otydlig kan bero på att programmet är ett tvärvetenskapligt samarbete. Detta kommenteras i avsnittet 3.2.2.

2. Undervisningen ska fokusera på studenters lärande

Självvärderingen ger beskrivningar av programmen och de fristående kurserna som visar på bredd och variation i såväl lärandemoment som examinationsformer. Den övergripande bilden är att utbildningsvägarna består av en avvägd blandning mellan föreläsningar, seminarier/workshops, grupparbeten och fältarbeten/projektarbeten. Även examinationerna uppvisar bredd och omväxling över utbildningsförloppen.

Samtliga utbildningsvägar lyfter fram betydelsen av studenters aktiva deltagande i utbildningen och i sitt lärande. På Samhällsanalytikerprogrammet betonas att studenterna tidigt introduceras till och tränas i akademisk seminariekultur. Inom ramen för fristående kurs finns också denna ambition tydligt beskriven och uttrycker en strävan att studenterna ska ta allt större ansvar för dialoger och samtal i olika lärandemoment. Samhällsplanerarprogrammet lyfter fram det studentaktiva lärandet som centralt i utbildningen, som eftersträvas genom olika problematiserande och reflekterande moment och övningar.

Platsbesöket och intervjuerna med lärare i sociologi ger en bild av ett ämneskollegium som arbetar aktivt med internkommunikation, t ex genom regelbundna ämnesmöten var tredje vecka och internat/ämnesdagar tre gånger per år. Vid dessa sammankomster lyfts frågor som rör både undervisning och forskning. Därutöver bedrivs löpande utvecklingsarbete i olika frågor, t ex hur studenter ska introduceras till sociologi och skrivutveckling för studenter. Dessa kollegiala konstellationer framstår som goda exempel på forum där frågor om studenternas lärande lyfts och nya idéer utvecklas och tar form. Bedömargruppen anser att detta är ett gott exempel på hur frågor om studenters lärande får uppmärksamhet och omsätts i praktik.

3. Undervisningens innehåll och form ska vila på vetenskaplig och/eller konstnärlig grund samt beprövad erfarenhet

Självvärderingen tar endast upp denna punkt i relation till Samhällsanalytikerprogrammet och fristående kurser. I relation till dessa två utbildningsvägar sker säkerställandet dels genom att studenterna tar del av aktuell forskning inom ramen för de flesta delkurser, dels genom att lärare på vissa delkurser undervisar inom sina egna forskningsområden och inkluderar egenförfattad litteratur. Det senare är tydligast inom ramen för Samhällsanalytikerprogrammet. I intervjuerna med lärare framkom bilden att ämnet försöker balansera den kompetens som finns i lärarkollegiet med de behov som studenterna har. De försöker finna en avvägning mellan ämnesspecifika kurser och breddningskurser. Bedömargruppen anser att kollegiet arbetar reflekterat med frågan och lyckas balansera ämnesbredd med kollegiets specifika kompetens.

Självvärderingen beskriver också personalens vetenskapliga meritering och involvering i grundutbildningen. De lärare som i huvudsak undervisar är disputerade. Däremot ingår ingen docent i kollegiet (vid författandet av självvärderingen) och därför undervisar heller ingen docent på grundnivå. Ämnet har (vid författandet av självvärderingen) en anställd professor. Det är positivt att se att professorn har en liten andel av sin tid (14%) i grundutbildningen. Bristen på docentkompetens i lärarkollegiet väcker frågor hos bedömargruppen. Vilka möjligheter och stöd finns för lärare att utnyttja kompetensutvecklingstiden för att meritera sig vetenskapligt? Kompetensutvecklingstiden uppgår till 20% för lektorer men den minskar om personen också har externa forskningsmedel. Vid intervjuerna framkom även att lärare inte alltid har möjlighet att utnyttja kompetensutvecklingstiden på grund av tung undervisningsbörda i perioder. Bedömargruppen uppmanar ämnet att se över vilka faktiska möjligheter som finns för lektorer att meritera sig vetenskapligt och fundera över hur stöd kan utformas.

4. De som är verksamma i utbildningen ska ha aktuell högskolepedagogisk/ämnesdidaktisk kompetens

Samtliga tillsvidareanställda personer har någon form av högskolepedagogisk utbildning, majoriteten har minst 15 hp eller motsvarande. Därutöver anges i självvärderingen att ämnet kontinuerligt diskuterar pedagogiska och didaktiska frågor t ex under speciella seminarier och institutionsdagar. Den sammantagna bilden i av kollegiet är därmed att det finns en hög pedagogisk kompetens och ett aktivt samtal om dessa frågor i ämnet.

5. Utbildningen ska vara användbar för studenter och samhälle

Underlaget som inkommit till bedömargruppen på denna punkt är utförligt gällande Samhällsanalytikerprogrammet men bristande gällande fristående kurs och Samhällsplanerarprogrammet. I självvärderingen beskrivs bland annat hur kurserna på termin 4 på Samhällsanalytikerprogrammet är inriktade mot projektarbete och

projektledning. Studenter på programmet har också möjlighet att delta vid årliga karriärs- och arbetslivsdagar.

För utbildningsvägen som inkluderar fristående kurser ges endast allmänna reflektioner kring utbildningens behov och användning på arbetsmarknaden, men inget om hur studenterna förbereds för den kommande arbetsmarknaden. Detta är en brist som bedömagruppen vill uppmärksamma. Bedömagruppen vill ge förslag om att också studenter som läser fristående kurser bjuds in till de karriärs- och arbetslivsdagar som anordnas av Samhällsanalytikerprogrammet. De arbetsgivare och alumner som bjuds in dit torde vara relevanta att möta även för studenter som läser fristående kurser i sociologi.

Några systematiska alumnuppföljningar har inte genomförts och några alumnätverk omnämns inte i självvärderingen. Bedömagruppen uppmuntrar Samhällsanalytikerprogrammet att utveckla former för alumnuppföljning och alumnätverk för att stärka arbetslivsanknytningen.

6. Studenterna ska ha inflytande i planering, genomförande och uppföljning av utbildningen

Det huvudsakliga verktyget för studenter inom ämnesområdet, oavsett utbildningsväg, att ge feedback på sin utbildning är genom den universitetsgemensamma enkät med standardiserade frågor som skickas ut till samtliga studenter efter avslutad kurs. Svaren analyseras och publiceras på kurs- och programtorg där de är tillgängliga för studenterna. I självvärderingen påpekas det att svarsfrekvensen tenderar att vara väldigt låg och att underlaget som inkommer sällan ger tillräckligt med information för utvecklingsarbete. Därför är kompletterande former för återkoppling och utvärdering från studenterna viktiga verktyg.

Samhällsanalytikerprogrammet har ett programråd där programledaren träffar studeranderepresentanter från de tre årskullarna. Programrådet träffas två gånger per termin. Därutöver nämns i självvärderingen att dialoger förs med studenterna om utbildningens kvalitet och olika utvecklingsfrågor. Det framgår dock inte om detta sker regelbundet eller mer informellt.

Studenter som läser fristående kurs saknar formaliserade kanaler för inflytande över utbildningen, bortsett från de universitetsgemensamma uppföljningarna. Självvärderingen nämner att det tidigare funnits ett ämnesråd som fyllt denna funktion men att det har lagts ner på grund av bristande intresse/möjlighet från studenternas sida.

Samhällsplanerarprogrammet kompletterar de universitetsgemensamma uppföljningarna med reflektioner om kursutfallet från både lärare och studenter. Ett programråd anges finnas för Samhällsplanerarprogrammet. Men dess

sammansättning eller funktion har inte beskrivits närmare. Detta torde dock vara ett viktigt forum för studentinflytande.

Eftersom den universitetsgemensamma enkäten inte tycks fungera särskilt väl som kanal för studentinflytande menar bedömargruppen att det är viktigt att ämnet säkerställer att det finns andra formaliserade kanaler för detta. Programråd är en sådan viktig kanal. Frånvaron av ett programråd för Samhällsplanerarprogrammet är problematisk. Att forma ett programråd är en åtgärd som bedömargruppen starkt rekommenderar och som skulle vara en viktig kanal för inflytande. Därutöver uppmanar bedömargruppen ämnet att hitta fungerande former för utvärdering och studentinflytande som komplement, gärna på delkursnivå. Detta behov är i synnerhet angeläget för studenter som läser fristående kurser.

Ett problem som framkom i intervjun med studeranderepresentanter är bristen på återkoppling från tidigare kursutvärderingar. Självvärderingen lyfter inte heller fram några särskilda rutiner för detta arbete, bortsett från att svaren och analyserna görs tillgängliga för studenterna på kurs- och programtorg. Denna form av återkoppling tycks inte nå studenterna. Bedömargruppen uppmanar ämnet att hitta rutiner kring återkopplingen till studenterna gällande utfallet av kursutvärderingar och hur kursutveckling sker.

7. I utbildningen ska ett jämställdhetsperspektiv mellan män och kvinnor vara säkerställt och integrerat i såväl utformning som genomförande

Karlstads universitet bedriver ett aktivt arbete med att integrera ett jämställdhetsperspektiv i utbildningarnas innehåll och genomförande, vilket är tydligt inom samtliga utbildningsvägar i sociologi även om arbetet tycks ha kommit olika långt. Samhällsanalytikerprogrammet är den utbildningsväg som kommit längst i arbetet enligt självvärderingen. Programmets struktur och innehåll har analyserats av en extern genusvetare men implementeringen av de brister och förslag som framkommit är ännu inte genomförd. Samhällsplanerarprogrammet och de fristående kurserna tycks stå näst på tur. Intervjuerna med såväl lärare som ledning stärker detta intryck av ett pågående och aktivt arbete med jämställdhetsintegrering av utbildningarna. Studentintervjuerna betonar att frågor om jämställdhet, makt och genus är viktiga inslag, t ex på Samhällsplanerarprogrammet. Detta tyder på att utbildningen även före genomlysningen aktivt lyfter ett jämställdhetsperspektiv. I självvärderingen lyfts förslaget att på ett tydligare sätt också examinera jämställdhet i obligatoriska kurser. Bedömargruppen vill lyfta fram detta goda arbete.

Slutsatser och rekommendationer

Är bra – goda exempel

- Ämnets systematiska arbete med att säkerställa både progression och kvalitet i utbildningen.

- Systematisk användning av de illustrativa målmatriserna som ett sätt att säkerställa att samtliga mål ingår och examineras inom utbildningsförloppet
- Välutvecklade former för studentaktivt lärande.
- Bredd och variation i såväl lärmoment som examinationsformer.
- Aktivt ämneskollegium med regelbundna möten för att diskutera utbildning och forskning.
- God högskolepedagogisk kompetens i kollegiet.
- Aktivt och framskridet arbete med integrering av jämställdhet i utbildningarnas utformning och genomförande. Detta gäller i synnerhet Samhällsanalytikerprogrammet, som samverkat med en extern genusvetare, programledarna, ämnesföreträdare och lärarkollegiet.
- Samhällsanalytikerprogrammets starka arbetslivsanknytning.
- Aktivt och framskridet arbete med jämställdhetsintegrering. Detta gäller i synnerhet Samhällsanalytikerprogrammet.

Kan åtgärdas

- Ämnet uppmuntras att se över möjligheterna för undervisande lektorer att nyttja kompetensutvecklingstiden för vetenskaplig meritering samt fundera över hur stöd kan utformas.
- Fundera över hur ämnet kan öka sin kunskap om före detta studenters arbetsmarknadsetablering, t ex genomföra en alumnundersökning och skapa alumnnätverk.
- Stärka arbetsmarknadsanknytningen för studenter på fristående kurs, t ex genom att bjuda in dem till de aktiviteter som erbjuds studenter på Samhällsanalytikerprogrammet.

Bör åtgärdas

- Tydliggöra ämnesprogressionen i sociologi inom ramen för Samhällsplanerarprogrammet samt vilka kurser som motsvarar 60 hp i sociologi (dvs behörighet till Sociologi III).
- Utveckla tydliga rutiner för studenters kursutvärdering (som komplement till den universitetsgemensamma enkäten), gärna på delkursnivå. Detta gäller i synnerhet för fristående kurs där andra möjligheter till inflytande saknas.
- Utveckla rutiner för återkoppling till studenter gällande utfallet av kursutvärderingar och hur kursutveckling sker.
- Skapa ett programråd för Samhällsplanerarprogrammet.
- Säkerställ att jämställdhet integreras systematisk i utbildningars form och genomförande, till exempel skapa rutiner för att examinera jämställdhet, som enligt självutvärderingen för närvarande kan uppfattas som något valbart.

3.2 Kandidatexamen

Kandidatexamen i sociologi från Karlstads universitet kan nås via tre olika utbildningsvägar: fristående kurser, Samhällsanalytikerprogrammet och Samhällsplanerarprogrammet. För de två förstnämnda är sociologi den enda möjliga examen medan sociologi är en av tre valbara huvudområden inom Samhällsplanerarprogrammet. För studenter som läser fristående kurs kan en kandidatexamen i sociologi också nås genom att de inledande 60 hp läses inom ämnesområdet socialpsykologi men den avslutande kursen på kandidatnivå är med inriktning mot Sociologi (Sociologi III).

Flera delkurser samläses av studenter på fristående kurser och studenter på de två programmen. Sociologi III läses av samtliga studenter (fristående kurs, Samhällsanalytikerprogrammet samt studenter på Samhällsplanerarprogrammet som valt sociologi som huvudområde). Skillnaden ligger i att de inledande två teori- och metodelkurserna har skilda kursplaner och har givits olika titlar. Litteratur och lärandemål är dock i stort överensstämmande.

De självständiga arbetena som har slumpats fram och bedömts representerar endast fristående kurs och Samhällsanalytikerprogrammet. Den samlade bedömningen är att de självständiga arbetena inom sociologi håller hög måluppfyllelse. Endast Mål K1 (*visa kunskap och förståelse inom huvudområdet för utbildningen, inbegripet kunskap om områdets vetenskapliga grund, kunskap om tillämpliga metoder inom området, fördjupning inom någon del av området samt orientering om aktuella forskningsfrågor*) visar på vissa brister i måluppfyllelsen. Dessa diskuteras nedan under punkt 1.

Måluppfyllelse

Mål K1	F1	V1
1	2	2
2	3	2
3	2	2
2	2	2
1	1	2

Kommentarer utifrån bedömningskriterier

1. Utbildningarna ska nå kraven i högskolelagen och högskoleförordningen, dvs de faktiska resultaten ska motsvara de förväntade studieresultaten

Sociologiämnetns självvärdering med illustrativa målmatriser ger en tydlig bild av hur kraven i högskoleförordningen har omsatts till innehåll i olika delkurser på de båda programmen och de fristående kurserna. Detta är särskilt tydligt i relation till

Samhällsanalytikerprogrammet och de fristående kurserna. Samtliga mål behandlas och/eller examineras vid upprepade tillfällen under utbildningsförloppen. Av naturliga skäl ger programstrukturen kring Samhällsanalytikerprogrammet och Samhällsplanerarprogrammet goda förutsättningar att arbeta med samtliga mål vid upprepade moment och delkurser. Men även inom ramen för fristående kurser examineras samtliga mål vid minst två tillfällen. Den övergripande bilden är att ämnet arbetar systematiskt med att säkerställa att samtliga mål ingår och examineras inom ramen för utbildningsförloppen. Här vill bedömargruppen särskilt lyfta kurserna Public Sociology I och II som ges på Samhällsanalytikerprogrammets termin 1 och 3. Dessa kurser är goda exempel på hur utbildningen inkluderar och skapar progression i relation till mål 4 och 7 i utbildningen.

Progression både gällande relationen ämnesbredd och ämnesdjup och relationen teori- och metodkurser beskrivs och underbyggs väl i självvärderingen. Progressionen är tydliggjord i kursmålen på olika delkurser och nivåer och omsätts i examinerande moment med ökande grad av komplexitet och självständighet i uppgifterna. Denna bild gäller för Samhällsanalytikerprogrammet och för fristående kurser. Dock finns det vissa frågetecken kring Samhällsplanerarprogrammet på denna punkt. Bedömargruppen ställer sig frågande till hur ämnesprogressionen (i sociologi) garanteras under programmets två första år. Det framgår inte på ett tydligt sätt vilka kurser som motsvarar 60 hp i sociologi, vilket torde vara behörighetskravet för att kunna läsa Sociologi III som ämnesinriktning. Att bilden blir otydlig kan bero på att programmet är ett tvärvetenskapligt samarbete. Detta kommenteras i avsnittet 3.2.2 nedan.

Bedömningen av självständiga arbeten ger ingen anledning till oro. Den samlade bedömningen är att ämnet når hög måluppfyllelse. Det enda som kan vara värt att notera handlar om mål K1, där två av fem arbeten har bedömts ha bristfällig måluppfyllelse. Målet är brett formulerat och innefattar olika aspekter vilket gör att det finns anledning att fundera över om de bedömda uppsatserna visar brister inom samma områden eller om det varierar. De omdömen som bedömargruppen gett uppsatserna pekar dock mot liknande brister vilket föranleder en kommentar. Bedömargruppens tolkning av målet K1 handlade bland annat om att värdera hur väl uppsatsens syfte och frågeställningar relateras till övrig forskning inom området och hur tidigare forskning integreras i uppsatsen. Det är på denna punkt som uppsatserna fått kritik. Det kan vara betydelsefullt att nämna att också de två uppsatser som bedömts med 2 (hög måluppfyllelse) för detta mål också har uppvisat brister gällande inkluderingen och användningen av tidigare forskning. Bristerna som noterats i samtliga fyra uppsatser handlar dels om att den tidigare forskningen inte knyts till eller används för att problematisera och utforma/motivera uppsatsens syfte, dels att omfattningen på den redovisade forskningen inom uppsatsområdet är skral. Det är därför bedömargruppens rekommendation till ämnet att lägga mer fokus på hur tidigare forskning kan användas i relation till och inkluderas i uppsatsarbetet.

2. Undervisningen ska fokusera på studenters lärande

Självvärderingen ger beskrivningar av programmen och de fristående kurserna som visar på bredd och variation i såväl lärandemoment som examinationsformer. Den övergripande bilden är att utbildningsvägarna består av en avvägd blandning mellan föreläsningar, seminarier/workshops, grupparbeten och fältarbeten/projektarbeten. Även examinationerna uppvisar bredd och omväxling över utbildningsförloppen.

Samtliga utbildningsvägar lyfter fram betydelsen av studenters aktiva deltagande i utbildningen och i sitt lärande. På Samhällsanalytikerprogrammet betonas att studenterna tidigt introduceras till och tränas i akademisk seminariekultur. Inom ramen för fristående kurs finns också denna ambition tydligt beskriven och uttrycker en strävan att studenterna ska ta allt större ansvar för dialoger och samtal i olika lärandemoment. Samhällsplanerarprogrammet lyfter fram det studentaktiva lärandet som centralt i utbildningen, som eftersträvas genom olika problematiserande och reflekterande moment och övningar.

Platsbesöket och intervjuerna med lärare i sociologi ger en bild av ett ämneskollegium som arbetar aktivt med internkommunikation, t ex genom regelbundna ämnesmöten var tredje vecka och internat/ämnesdagar tre gånger per år. Vid dessa sammankomster lyfts frågor som rör både undervisning och forskning. Därutöver bedrivs löpande utvecklingsarbete i olika frågor, t ex hur studenter ska introduceras till sociologi och skrivutveckling för studenter. Dessa kollegiala konstellationer framstår som goda exempel på forum där frågor om studenternas lärande lyfts och nya idéer utvecklas och tar form. Bedömargruppen anser att detta är ett gott exempel på hur frågor om studenters lärande får uppmärksamhet och omsätts i praktik.

3. Undervisningens innehåll och form ska vila på vetenskaplig och/eller konstnärlig grund samt beprövad erfarenhet

Självvärderingen tar endast upp denna punkt i relation till Samhällsanalytikerprogrammet och fristående kurser. I relation till dessa två utbildningsvägar sker säkerställandet dels genom att studenterna tar del av aktuell forskning inom ramen för de flesta delkurser, dels genom att lärare på vissa delkurser undervisar inom sina egna forskningsområden och inkluderar egenförfattad litteratur. Det senare är tydligast inom ramen för Samhällsanalytikerprogrammet. I intervjuerna med lärare framkom bilden att ämnet försöker balansera den kompetens som finns i lärarkollegiet med de behov som studenterna har. De försöker finna en avvägning mellan ämnesspecifika kurser och breddningskurser. Bedömargruppen anser att kollegiet arbetar reflekterat med frågan och lyckas balansera ämnesbredd med kollegiets specifika kompetens.

Självvärderingen beskriver också personalens vetenskapliga meritering och involvering i grundutbildningen. De lärare som i huvudsak undervisar är

disputerade. Däremot ingår ingen docent i kollegiet och därför undervisar heller ingen docent på grundnivå. Ämnet har (vid författandet av självvärderingen) en anställd professor. Det är positivt att se att professorn har en liten andel av sin tid (14%) i grundutbildningen. Bristen på docentkompetens i lärarkollegiet väcker frågor hos bedömargruppen. Vilka möjligheter och stöd finns för lärare att utnyttja kompetensutvecklingstiden för att meritera sig vetenskapligt?

Kompetensutvecklingstiden uppgår till 20% för lektorer men den minskar om personen också har externa forskningsmedel. Vid intervjuerna framkom även att lärare inte alltid har möjlighet att utnyttja kompetensutvecklingstiden på grund av tung undervisningsbörda i perioder. Bedömargruppen uppmanar ämnet att se över vilka faktiska möjligheter som finns för lektorer att meritera sig vetenskapligt och fundera över hur stöd kan utformas.

4. De som är verksamma i utbildningen ska ha aktuell högskolepedagogisk/ämnesdidaktisk kompetens

Samtliga tillsvidareanställda personer har någon form av högskolepedagogisk utbildning, majoriteten har minst 15 hp eller motsvarande. Därutöver anges i självvärderingen att ämnet kontinuerligt diskuterar pedagogiska och didaktiska frågor t ex under speciella seminarier och institutionsdagar. Den sammantagna bilden i av kollegiet är därmed att det finns en hög pedagogisk kompetens och ett aktivt samtal om dessa frågor i ämnet.

5. Utbildningen ska vara användbar för studenter och samhälle

Underlaget som inkommit till bedömargruppen på denna punkt är utförligt gällande Samhällsanalytikerprogrammet men bristande gällande fristående kurs och Samhällsplanerarprogrammet. Kommentarer ges separat under punkterna 3.2.1, 3.2.2 och 3.2.3 nedan.

6. Studenterna ska ha inflytande i planering, genomförande och uppföljning av utbildningen

Det huvudsakliga verktyget för studenter inom ämnesområdet, oavsett utbildningsväg, att ge feedback på sin utbildning är genom den universitetsgemensamma enkät med standardiserade frågor som skickas ut till samtliga studenter efter avslutad kurs. Svaren analyseras av helkursansvarig lärare och publiceras på kurs- och programtorg där de är tillgängliga för studenterna. I självvärderingen påpekas det att svarsfrekvensen tenderar att vara väldigt låg och att underlaget som inkommer sällan ger tillräckligt med information för utvecklingsarbete. Därför är kompletterande former för återkoppling och utvärdering från studenterna viktiga verktyg. Dessa kommenteras i relation till respektive utbildningsväg, punkterna 3.2.1, 3.2.2 och 3.2.3, nedan. Bedömargruppens uppmaning till lärosätet är att hitta en fungerande modell för uppföljning av utbildningen.

7. I utbildningen ska ett jämställdhetsperspektiv mellan män och kvinnor vara säkerställt och integrerat i såväl utformning som genomförande

Karlstads universitet bedriver ett aktivt arbete med att integrera ett jämställdhetsperspektiv i utbildningarnas innehåll och genomförande, vilket är tydligt inom samtliga utbildningsvägar i sociologi även om arbetet tycks ha kommit olika långt. Samhällsanalytikerprogrammet är den utbildningsväg som kommit längst i arbetet enligt självvärderingen. Programmets struktur och innehåll har analyserats av en extern genusvetare men implementeringen av de brister och förslag som framkommit är ännu inte genomförd. Samhällsplanerarprogrammet och de fristående kurserna tycks stå näst på tur. Intervjuerna med såväl lärare som ledning stärker detta intryck av ett pågående och aktivt arbete med jämställdhetsintegrering av utbildningarna. Studentintervjuerna betonar att frågor om jämställdhet, makt och genus är viktiga inslag, t ex på Samhällsplanerarprogrammet. Detta tyder på att utbildningen även före genomlysningen aktivt lyfter ett jämställdhetsperspektiv. Bedömargruppen vill lyfta fram detta goda arbete.

Slutsatser och rekommendationer

Är bra – goda exempel

- Ämnets systematiska arbete med att säkerställa både progression och kvalitet i utbildningen.
- Systematisk användning av de illustrativa målmatriserna som ett sätt att säkerställa att samtliga mål ingår och examineras inom utbildningsförloppet
- Välutvecklade former för studentaktivt lärande.
- Bredd och variation i såväl lärmoment som examinationsformer.
- Aktivt ämneskollegium med regelbundna möten för att diskutera utbildning och forskning.
- God högskolepedagogisk kompetens i kollegiet.
- Aktivt och framskridet arbete med integrering av jämställdhet i utbildningarnas utformning och genomförande. Detta gäller i synnerhet Samhällsanalytikerprogrammet, som samverkat med en extern genusvetare, programledarna, ämnesföreträdare och lärarkollegiet.
- Samhällsanalytikerprogrammets starka arbetslivsanknytning.
- Aktivt och framskridet arbete med jämställdhetsintegrering. Detta gäller i synnerhet Samhällsanalytikerprogrammet.

Kan åtgärdas

- Ämnet uppmantras att se över möjligheterna för undervisande lektorer att nyttja kompetensutvecklingstiden för vetenskaplig meritering samt fundera över hur stöd kan utformas.
- Fundera över hur ämnet kan öka sin kunskap om före detta studenters arbetsmarknadsetablering, t ex genomföra en alumnuundersökning och skapa alumnnätverk.

- Stärka arbetsmarknadsanknytningen för studenter på fristående kurs, t ex genom att bjuda in dem till de aktiviteter som erbjuds studenter på Samhällsanalytikerprogrammet.

Bör åtgärdas

- Ämnet bör lägga mer fokus på användningen av tidigare forskning i de självständiga arbetena.
- Inkludera arbetslivsrepresentant i programrådet för Samhällsanalytikerprogrammet.
- Tydliggöra ämnesprogressionen i sociologi inom ramen för Samhällsplanerarprogrammet samt vilka kurser som motsvarar 60 hp i sociologi (dvs behörighet till Sociologi III).
- Utveckla tydliga rutiner för studenters kursutvärdering (som komplement till den universitetsgemensamma enkäten), gärna på delkursnivå. Detta gäller i synnerhet för fristående kurs där andra möjligheter till inflytande saknas.
- Utveckla rutiner för återkoppling till studenter gällande utfallet av kursutvärderingar och hur kursutveckling sker.
- Skapa ett programråd för Samhällsplanerarprogrammet.
- Säkerställ att jämställdhet integreras systematisk i utbildningars form och genomförande, till exempel skapa rutiner för att examinera jämställdhet, som enligt självutvärderingen för närvarande kan uppfattas som något valbart.

3.2.1 Samhällsanalytikerprogrammet, 180 hp

Samhällsanalytikerprogrammet ges som campusbaserad helfartsutbildning och omfattar sex terminer, varav fem organiseras och genomförs av sociologiämnet på Karlstads universitet. Den återstående terminen i programmet är valbar för studenterna och omfattas inte av bedömningen.

5. Utbildningen ska vara användbar för studenter och samhälle

Samhällsanalytikerprogrammet arbetar aktivt och genomgående med arbetslivsanknytning under utbildningstiden. Studenterna förbereds för arbetslivet och dess struktur och krav genom t ex arbetsmarknadsdagar, mentorsprogram, kurserna i Public Sociology samt möjligheten till praktik (under år 3). Bedömaregruppen anser att arbetslivsanknytningen är välintegrerad i programmets struktur.

Självvärderingen diskuterar kort bristen på en gedigen alumnundersökning. Det är bedömaregruppens rekommendation att ämnet tar tag i denna uppgift för att kunna få bättre och fördjupad kunskap om var på arbetsmarknaden programmets alumner befinner sig och vilken betydelse praktiken kan ha för arbetsmarknadsetablering efter avslutade studier. I självvärderingen lyfts också frågan om att inkludera

arbetslivsrepresentation i programrådet fram (vilket saknas i dagsläget), vilket bedömargruppen anser vara en god idé och råder ämnet att verka för.

6. Studenterna ska ha inflytande i planering, genomförande och uppföljning av utbildningen

Utöver de universitetsgemensamma uppföljningarna av utbildningen har Samhällsanalytikerprogrammet ett programråd där programledaren träffar studeranderepresentanter från de tre årskullarna. Programrådet träffas två gånger per termin. Därutöver nämns i självvärderingen att dialoger förs med studenterna om utbildningens kvalitet och olika utvecklingsfrågor. Det framgår dock inte om detta sker regelbundet eller mer informellt.

Eftersom den universitetsgemensamma enkäten inte tycks fungera särskilt väl som kanal för studentinflytande menar bedömargruppen att det är viktigt att programmet säkerställer att det finns andra formaliserade kanaler för detta. Programrådet är en sådan viktig kanal. Därutöver uppmanar bedömargruppen programmet att hitta fungerande former för utvärdering och studentinflytande som komplement, gärna på delkursnivå. Ytterligare en aspekt som bedömargruppen uppmanar programmet att hitta rutiner kring är återkopplingen till studenterna gällande utfallet av kursutvärderingar och hur kursutveckling sker.

3.2.2 Samhällsplanerarprogrammet, 180 hp

Samhällsplanerarprogrammet ges som campusbaserad helfartsutbildning och omfattar sex terminer. Programmet är ett ämnessamarbete mellan sociologi, kulturgeografi och statsvetenskap. Sociologi är en möjlig utbildningsväg för att nå kandidatexamen. Självvärderingen för Samhällsplanerarprogrammet är bitvis ganska tunn vilket har försvårat bedömargruppens arbete. Anledningen till detta är troligtvis att programmet inte enbart ges av sociologiämnet utan att sociologi endast är en av flera valbara inriktningar (de övriga är kulturgeografi och statsvetenskap).

1. Utbildningarna ska nå kraven i högskolelagen och högskoleförordningen, dvs de faktiska resultaten ska motsvara de förväntade studieresultaten

Det har varit svårt för bedömargruppen att granska progressionen i sociologi inom ramen för programmets två första år. I självvärderingen är det svårt att utläsa vilka kurser som anses motsvara 60 hp i sociologi, vilket torde vara behörighetskravet för att kunna läsa Sociologi III som ämnesinriktning. Det framgår inte heller med tydlighet om studenterna måste välja den valbara sociologikursen på termin 3 för att senare kunna välja sociologi som inriktning. Den samlade bilden är att ämnesprogressionen i sociologi är otydlig. Bedömargruppen uppmanar programmet att se över och förtydliga ämnesprogressionen.

5. Utbildningen ska vara användbar för studenter och samhälle

Självvärderingen innehåller bristfällig information om hur arbetslivsanknytning konkret tar sig uttryck inom programmet. I självvärderingen beskrivs dock hur kurserna på termin 4 är inriktade mot projektarbete och projektledning. Studenterna får arbeta med olika 'case'. Det finns även möjlighet till verksamhetsförlagd utbildning under den valbara termin 5, antingen omfattande 15 hp eller 30 hp. Några särskilda alumnuppföljningar eller alumnätverk omnämns inte i självvärderingen. Bedömargruppen uppmuntrar programmet att utveckla former för alumnuppföljning och alumnätverk för att stärka arbetslivsanknytningen.

6. Studenterna ska ha inflytande i planering, genomförande och uppföljning av utbildningen

Samhällsplanerarprogrammet kompletterar de universitetsgemensamma uppföljningarna med reflektioner om kursutfallet från både lärare och studenter. Ansvarig för detta är kursansvarig. Det framgår inte om det även sker på delkursnivå. Informationen arkiveras på institutionens intranät som underlag för kommande utvecklingsarbete. Det tycks inte finnas något programråd knutet till programmet. I självvärderingen lyfts istället Studentkåren och utbildningsföreningen fram som viktiga för studentinflytande, men utan att redogöra för under vilka former dessa ges inflytande.

Bedömargruppen menar att det är bra att det inom ramen för programmet finns andra kanaler för studentinflytande bredvid den universitetsgemensamma, men att programmet behöver utveckla och hitta tydligare former och rutiner för detta arbete. Frånvaron av ett programråd är problematisk. Att forma ett programråd är en åtgärd som bedömargruppen starkt rekommenderar och som skulle vara en viktig kanal för inflytande. Ett problem som framkom i intervjun med studeranderepresentanter från programmet är bristen på återkoppling från tidigare kursutvärderingar. Självvärderingen lyfter inte heller fram några särskilda rutiner för detta arbete. Bedömargruppen uppmanar programmet att hitta rutiner kring återkopplingen till studenterna gällande utfallet av kursutvärderingar och hur kursutveckling sker. Studenternas kritik riktades även mot svårigheten att komma i kontakt med lärare mellan föreläsningstillfällen och bristen på återkoppling på frågor som ställs via lärplattformar (Canvas).

3.2.3 Examen via fristående kurser

Kandidatexamen i sociologi kan nås genom att läsa fristående kurser inom ämnesområdet motsvarande 90 hp. Två delvis skilda utbildningsvägar finns. Den första inkluderar kurserna Sociologi I, Sociologi II och Sociologi III. Den andra vägen inbegriper att nivå I och II läses inom ämnesområdet socialpsykologi men den avslutande kursen, nivå III, är med inriktning mot Sociologi.

5. Utbildningen ska vara användbar för studenter och samhälle

Självvärderingen innehåller bristfällig information om hur arbetslivsanknytning konkret tar sig uttryck inom utbildningsvägen. Endast allmänna reflektioner kring utbildningens behov och användning på arbetsmarknaden nämns men inget om hur studenterna förbereds för den kommande arbetsmarknaden. Detta är en brist som bedömaregruppen vill uppmärksamma.

Bedömaregruppens förslag är att också studenter som läser fristående kurser bjuds in till de karriärs- och arbetslivsdagar som anordnas av Samhällsanalytikerprogrammet. De arbetsgivare och alumner som bjuds in dit torde vara relevanta att möta även för studenter som läser en kandidatexamen i sociologi via fristående kurser.

6. Studenterna ska ha inflytande i planering, genomförande och uppföljning av utbildningen

Studenter som läser fristående kurs saknar formaliserade kanaler för inflytande över utbildningen, bortsett från de universitetsgemensamma uppföljningarna. Självvärderingen nämner att det tidigare funnits ett ämnesråd som fyllt denna funktion men att det har lagts ner på grund av bristande intresse/möjlighet från studenternas sida.

Bedömaregruppen uppmanar ämnet att hitta fungerande former för utvärdering och studentinflytande som komplement, gärna på delkursnivå, för studenter som läser fristående kurs. Ytterligare en aspekt som bedömaregruppen uppmanar ämnet att hitta rutiner kring är återkopplingen till studenterna gällande utfallet av kursutvärderingar och hur kursutveckling sker.

3.3 Magister- och masterexamen

På Karlstads universitet erbjuds sociologi på magister- och masternivå som fristående kurser och inom ramen för Masterprogrammet i samhällsvetenskap. Studenter på programmet har möjlighet att stiga av och ta ut en magisterexamen efter ett år. Sociologi är ett av de ämnen som erbjuds inom ramen för denna så kallade 'skalmaster'. Dessa olika nivåer och utbildningsvägar diskuteras gemensamt nedan. Valet att diskutera nivåer och vägar tillsammans bygger på att självvärderingen relativt sparsamt diskuterar kurserna på avancerad nivå. Bedömaregruppen har heller inte tagit del av några självständiga arbeten på vare sig magister- eller masternivå. Värdering och rekommendationer bygger således enbart på informationen från självvärderingen och platsbesöket. Vid platsbesöket diskuterades avancerad nivå mycket sparsamt. Det framgick dock att det under de senaste åren varit få studenter som läst programmet med sociologi som huvudämne. Denna brist på underlag och information om avancerad nivå har försvårat bedömaregruppens arbete. Det har också framkommit att ämnet har påbörjat ett

utvecklingsarbete av kurserna på avancerad nivå. Detta arbete ser bedömargruppen som positivt och önskar ämnet lycka till.

1. Utbildningarna ska nå kraven i högskolelagen och högskoleförordningen, dvs de faktiska resultaten ska motsvara de förväntade studieresultaten

Kurserna som ingår i en magisterexamen i sociologi både breddar och fördjupar studenternas sociologiska kunskaper och färdigheter. Detta sker genom fördjupningskurser i sociologisk teori och metod på både magister- och masternivå. Därutöver innehåller utbildningsvägarna tematiska breddningskurser inom ämnesområdet, t ex kursen Glokala relationer. Samtliga mål i högskoleförordningen examineras vid minst två tillfällen under utbildningstiden för masterexamen och en för magisterexamen.

Oavsett om examen nås via fristående kurser eller Masterprogrammet i samhällsvetenskap behöver studenten läsa minst 15 hp (magisterexamen) och max 45 hp (masterexamen) inom andra ämnesområden, som breddning. En beskrivning av dessa olika möjligheter saknas. Bedömargruppen menar att dessa former riskerar att skapa otydliga utbildningsvägar för studenterna samt svårigheter att överblicka progressionen för individuella studenter. Mot bakgrund av att bedömargruppen inte har tagit del av några självständiga arbeten på avancerad nivå uppmanas ämnet att göra en analys av programstrukturen med särskilt fokus på genomströmning för att få en uppfattning om när studenterna riskerar att falla ifrån/hoppa av. Bedömargruppen har dock fått information under intervjuerna om att ett översyns- och utvecklingsarbete av ett magisterprogram i sociologi har påbörjats. Bedömargruppen uppmanar ämnet att tydliggöra utbildningsvägarna och progressionen inom magister- och masterexamen i detta utvecklingsarbete.

Kommentarer utifrån bedömningskriterier 2–7 se 3.2 Kandidatexamen

Specifik information gällande bedömningskriterier 2–7 saknas för kurser och program på avancerad nivå. Dessa har därför inte specifikt granskats för magister- och masterexamen i sociologi.

Slutsatser och rekommendationer

Är bra – goda exempel

- Bedömargruppen uppmanar det påbörjade utvecklings- och översynsarbetet för ny masterutbildning i sociologi.

Kan åtgärdas

- Införa ett programråd för studenter på avancerad nivå (om ett sådant inte finns).

Bör åtgärdas

- Genomföra en analys av programstrukturen med särskilt fokus på studenters genomströmning.
- Förtydliga utbildningsvägarna för studenter med huvudområde sociologi inom ramen för Masterprogrammet i samhällsvetenskap.

4 Genusvetenskap

Sammanfattning reflektioner

Genusvetenskap vid Karlstads universitet utfärdar examina på högskole-, kandidat och magisternivå. Tyngdpunkten ligger på högskoleexamen och kandidatexamen. Genusvetenskap bedrivs först och främst inom ramen för fristående kurser. Ämnet driver inget eget program, men studenter från olika program kan läsa genusvetenskap inom ramen för valbara terminer. I bedömargruppens rapport är det utbildningsvägen till kandidatexamen som har fått mest utrymme. Underlaget som lämnats in för granskning, självvärdering, studiehandledning för uppsatskurser (kandidat- och magisternivå) samt målmatriser har vissa brister vilket har försvårat bedömningsarbetet. Det gäller i synnerhet informationen om avancerad nivå. Bedömargruppen har också förstått att ämnet till viss del tampas med sviktande studentunderlag (i synnerhet på avancerad nivå). Ämnets aktiva arbete med att finna nya möjligheter genom samverkan över ämnes- och institutionsgränser är mycket positivt. Det är också arbetet med att utveckla nya kurser på såväl grund- som avancerad nivå.

Studenter som läser genusvetenskap vid Karlstads universitet möter ett lärarkollektiv med stark forskningsförankring och bred ämneskompetens, detta syns inte minst genom kopplingen till Centrum för genusvetenskap. Ämnet är också involverade i projektet Genusakademin som bedömargruppen ser som väldigt intressant och ett direkt sätt att öka samverkan med andra samhällsaktörer. Bedömargruppen vill också skicka med funderingen om inte också studentarbeten på grundnivå kan kopplas till Genusakademin, som ett sätt att stärka arbetslivsanknytningen inom utbildningen. Ämnets kompetens inom jämställdhetsintegrering är vidare en styrka, inte bara för den egna verksamheten utan också som en viktig resurs för hela Karlstads universitet.

Bedömargruppen menar dock att ämnet har några utvecklingsområden som behöver adresseras för att öka kvaliteten i utbildningen. Det handlar för det första om att bedömargruppen uppmärksammar vissa svagheter i bedömningen av självständiga arbeten på högskole- respektive kandidatnivå. Svagheter på båda nivåerna tangerar varandra och uppstår i relation till mål F1. Mer precist har bedömargruppen uppmärksammat brister i kopplingen mellan uppsatsens olika delar samt brister i tolkningen (analysen) av det empiriska materialet. Bedömargruppen uppmanar ämnet att granska hur studenter förbereds inför dessa moment under utbildningen. Relaterat till detta menar bedömargruppen att ämnet bör utforma tydliga studiehandledningar med information och bedömningskriterier för uppsatskurserna (gäller samtliga nivåer). Det underlag bedömargruppen tagit del av är en kortfattad information om kandidatuppsatskursens struktur och moment. Denna kan med fördel utvecklas och byggas på med bland annat betygskriterier.

Det andra utvecklingsområdet för ämnet rör arbetet med studentinflytande. Även om det finns formella kanaler för detta, t ex det universitetsgemensamma enkätverktyget så fungerar det i praktiken dåligt. Det är därför av vikt att ämnet utvecklar andra rutiner och kanaler för studentinflytande, gärna på delkursnivå. Till detta arbete hör även den brist på återkoppling till studenterna gällande utvärderingarna samt hur dessa har hanterats och omsatts i kursutveckling. Detta är ytterligare ett område som ämnet uppmanas utveckla.

Slutsatser och rekommendationer för hela huvudområdet

Är bra – goda exempel

- Ämnets starka forskningsanknytning och kopplingen till Centrum för genusforskning.
- Ämnets starka kompetens gällande jämställdhet inom såväl genus som jämställdhet, som dels fungerar som en resurs för andra ämnen och institutioner, dels omsätts i den egna utbildningen. Ett konkret exempel på en kurs som omfattar både ett genus- och jämställdhetsperspektiv är kursen Genus och jämställdhet i teori och praktik.
- Kollegiets regelbundna och tydliga former för möten där utbildning och forskning diskuteras.

Kan åtgärdas

- Fundera över hur ämnet kan öka kunskapen om före detta studenters arbetsmarknadsetablering, t ex genomföra en alumnundersökning och skapa alumnätverk.

Bör åtgärdas

- Utforma mer detaljerade målmatriser för att synliggöra hur högskoleförordningens olika mål inkluderas och/eller examineras på delkursnivå (gäller samtliga nivåer), som ett led i att tydliggöra progression i utbildningen.
- Göra en översyn av hur studenterna tränas i och förbereds för de självständiga arbetena (gäller samtliga nivåer).
- Öka det metodologiska inslaget på de kurser som föregår självständigt arbete samt införa lärandemoment som tränar studenterna i analys av empiriskt material (samtliga nivåer).
- Utforma studiehandledning med information och instruktioner för uppsatsskrivandet med tydliga bedömningskriterier (gäller samtliga nivåer).
- Se över formerna samt tiden som avsätts för individuell handledning av kandidatuppsatser.
- Se över hur kursmålen inkluderas och examineras inom ramen för magisterkursen, i synnerhet målet "självständigt tillämpa flera vetenskapliga metoder på ett genusvetenskapligt forskningsproblem".

- Öka det metodologiska inslaget på de kurser som föregår självständigt arbete på avancerad nivå.
- Stärka ämnets relativt svaga arbetsmarknadsanknytning, t ex genom att involvera studenter i arbetet som sker inom ramen för Genusakademin.
- Höja ämnets högskolepedagogiska kompetens genom att skapa förutsättningar för fler lärare i kollegiet att genomgå utbildning.
- Utveckla tydliga rutiner för studentinflytande, t ex kursutvärderingar (som komplement till den universitetsgemensamma enkäten), gärna på delkursnivå.
- Utveckla rutiner för återkoppling till studenter gällande utfallet av kursutvärderingar och hur kursutveckling sker.

4.1 Högskoleexamen

Måluppfyllelse

Mål		
K1	F1	V1
2	2	2
3	2	3
1	1	2
3	3	3
2	1	2

1. Utbildningarna ska nå kraven i högskolelagen och högskoleförordningen, dvs de faktiska resultaten ska motsvara de förväntade studieresultaten

Högskoleexamen i genusvetenskap läses som fristående kurser och omfattar kurserna Genusvetenskap I och Genusvetenskap II, motsvarande 60 hp. Det är dessa kurser som granskats av bedömargruppen. Vidare ger genusvetenskapen tre tematiska kurser på grundnivå om 7,5 hp vardera. Dessa kurser ges på kvartsfart och kvällstid. Självvärderingen innehåller ingen information om på vilket sätt dessa tre kurser kan kombineras med högskole- eller kandidatexamen, vilket är de utbildningsvägar som utvärderas. Bedömargruppen har därför beslutat att inte specifikt kommentera dessa tre kurser.

Självvärderingens målmatris illustrerar att samtliga mål i högskoleförordningen uppfylls i viss utsträckning eller i hög utsträckning under de två kurserna Genusvetenskap I och II. I målmatrisen redovisas tyvärr inte hur utbildningsmålen inkluderas och examineras på de olika delkurserna. Inte heller i brödtext beskrivs hur de olika målen relaterar till olika delkurser, utan enbart till helkurs om 30 hp. Detta har försvårat bedömningsarbetet. Bedömargruppen uppmuntrar ämnet att utforma

mer detaljerade målmatriser för att synliggöra hur olika mål ingår i och/eller examineras på olika delkurser. Detta kan vara till stöd för det fortsatta kvalitetsarbetet.

Bedömargruppens granskning av självständiga arbeten visar generellt hög måluppfyllelse. Det är i relation till mål F1 som två uppsatser har givits omdömet bristande måluppfyllelse. Målet är brett formulerat och innefattar olika aspekter vilket gör att det finns anledning att fundera över om de bedömda uppsatserna visar brister inom samma områden eller om det varierar. De omdömen som bedömargruppen gett uppsatserna pekar dock mot liknande brister vilket föranleder en kommentar. Bedömargruppens tolkning av målet F1 handlar bland annat om att bedöma de självständiga arbetena utifrån hur väl olika delar hänger samman, det vill säga om frågeställning, teori och metod hänger samman med analysen. Det är på denna punkt som uppsatserna fått kritik. Även de två uppsatser som fått omdömet hög måluppfyllelse har fått kritik på denna punkt. För arbeten på högskolenivå är detta naturligtvis en av de stora utmaningarna. Men eftersom samma brist noterats vid bedömning av kandidatuppsatserna (se 4.2) vill vi lyfta denna punkt.

Det saknas studiehandledning med information och instruktioner för uppsatsskrivandet. Det saknas också information om bedömningskriterier för det självständiga arbetet. Bedömargruppens uppmaning till ämnet är att ta fram tydlig studiehandledning med bedömningskriterier till uppsatskursen samt fundera över hur de kurser som föregår det självständiga arbetet kan användas för att träna studenterna i analys.

2. Undervisningen ska fokusera på studenters lärande

En aspekt av lärande som lyfts tydligt på kurserna i genusvetenskap är ett kritiskt reflekterande förhållningssätt till vetenskap såväl som politik. Denna förmåga tränas studenterna i under samtliga nivåer med ökande progression och självständighet. Ytterligare en förmåga som betonas i självvärderingen och diskuterades vid platsbesöket är akademiskt skrivande. Detta introduceras redan under Genusvetenskap I och följs upp under kurser på nivå II. Dessa två exempel på studenters lärande vill bedömargruppen lyfta fram som goda exempel.

Självvärderingen lyfter också fram de regelbundna möten (tre möten/termin) och ämnesdagar (2 ggr/år) som anordnas där frågor om innehåll, examinationsformer och progression diskuteras.

3. Undervisningens innehåll och form ska vila på vetenskaplig och/eller konstnärlig grund samt beprövad erfarenhet

Lärarkollegiet i genusvetenskap består av åtta personer. Av dessa är fyra personer tillsvidareanställda (varav en just nu är verksam som prefekt) och fyra tidsbegränsat eller timanställda. Av den fastanställda personalen är en professor, två lektorer och en

adjunkt. Den tidsbegränsade personalen består av två disputerade och två icke-disputerade. Självvärderingen beskriver inte deras involvering i grundutbildning respektive på avancerad nivå. Vid intervjuerna med lärare framkom att den ansträngda personalsituationen försvårar möjligheterna att omsätta idéer rörande kurs- och ämnesutveckling. Denna omständighet menar bedömargruppen är viktig att lyfta och medvetandegöra hos verksamhetsledningen.

Det finns ingen docent i kollegiet i genusvetenskap. Bristen på docentkompetens i lärarkollegiet väcker frågor hos bedömargruppen. Vilka möjligheter och stöd finns för lärare att utnyttja kompetensutvecklingstiden för att meritiera sig vetenskapligt? Den ansträngda personalsituationen torde påverka dessa möjligheter. Samtidigt betonas i självvärderingen den starka forskningsanknytning som finns inom ämnet. Samtliga disputerade lärare är involverade i olika forskningsprojekt och ämnet säger sig ha 'hög publiceringsfrekvens'. Detta torde betyda att det inom några år kan vara en annan situation i ämnet, i synnerhet om rekryteringen av nya medarbetare ökar.

Självvärderingen beskriver dock inte hur undervisningsuppdragen fördelar sig mellan olika anställda eller anställningskategorier. Däremot framgår det med tydlighet att samtliga i kollegiet är indragna i olika forskningsprojekt och/eller forskargrupper. Detta har lett till att kurser utvecklats med inriktning mot olika lärares forskningskompetenser, t ex maskulinitetsforskning och organisationsforskning. Den nära kopplingen till Centrum för genusforskning (CGF) är ytterligare ett sätt att stärka att undervisningen vilar på vetenskaplig grund.

4. De som är verksamma i utbildningen ska ha aktuell högskolepedagogisk/ämnesdidaktisk kompetens

Den samlade högskolepedagogiska kompetensen i lärarkollegiet var vid tiden för sammanställandet av självvärderingen relativt låg. Endast två av lärarna hade genomgått någon form av utbildning (omfattning i antal hp har ej specificerats) och en hade påbörjat kurs. Anledningen till detta förklaras i självvärderingen bero på de den höga andelen tidsbegränsade anställningar. Prognosen ser lovande ut eftersom ämnet kommer att ha fler tillsvidareanställda från ht 2019, vilket möjliggör meritering inom området. Bedömargruppen uppmuntrar ämnet att stödja utbildningen i högskolepedagogik för fler lärare under de närmsta åren för att på så sätt öka ämnets kompetens.

5. Utbildningen ska vara användbar för studenter och samhälle

Ämnet driver inget eget program med genusvetenskap som huvudämne vilket avsevärt kortar utbildningstiden som ämnet förfogar över. Det finns helt enkelt mindre tid att nyttja för olika utbildningsinslag. Den praktiska och konkreta arbetslivsanknytningen är en aspekt som riskerar att få mindre utrymme.

Självvärderingen ger få konkreta exempel på hur arbetslivsanknytningen ser ut på Genusvetenskap I-II. Ett gott exempel är emellertid delkursen Organisation, motstånd och förändring (7,5 hp) inom ramen för Genusvetenskap I. På delkursen får studenterna via examinationsuppgifter som tar upp praktiska 'case' gällande jämställdhetsarbete i organisationer möjlighet att relatera teoretisk kunskap till praktisk verksamhet.

I självvärderingen omnämns också projektet Genusakademien som ett exempel på ämnets samhällsrelevans och arbetslivsanknytning. Detta framstår som ett mycket intressant projekt. Erfarenheter från Genusakademien kommer studenter till del indirekt genom att föreläsare och lärare berättar om sina erfarenheter. Bedömargruppen uppmanar ämnet att fundera över om det finns möjlighet att också inkludera studentarbeten (rapporter, lägesbeskrivningar, kortare utvärderingar) inom ramen för Genusakademien.

Avslutningsvis verkar inte genusvetenskapen ha någon utvecklad alumnverksamhet och låg kunskap om vilka arbetsuppgifter som deras före detta studenter har. Det är bedömargruppens rekommendation att ämnet tar tag i denna uppgift för att få bättre och fördjupad kunskap om var på arbetsmarknaden programmets alumner befinner sig.

6. Studenterna ska ha inflytande i planering, genomförande och uppföljning av utbildningen

I genusvetenskap finns ett ämnesråd med studeranderepresentanter från Genusvetenskap I-IV tillsammans med studierektor, ämnesansvarig och lärarrepresentant. Rådet diskuterar frågor om utveckling och kvalitet som rör kurserna. De universitetsgemensamma kursutvärderingarna är ytterligare en möjlighet till studentinflytande. Svaren analyseras (av vem?) och publiceras på lärplattformen Canvas. Men ämnet påpekar att svarsfrekvensen ofta är mycket låg och att underlaget som inkommer sällan ger tillräckligt med information för utvecklingsarbete. Därför är kompletterande former för återkoppling och utvärdering från studenterna viktiga verktyg. Bedömargruppens uppmaning till lärosätet är att hitta en fungerande modell för uppföljning av utbildningen.

Självvärderingen lyfter istället fram att den viktigaste kanalen för studentinflytande och återkoppling är de 'enskilda muntliga kursutvärderingar' som samtliga lärare gör efter avslutad kurs. Det framgår inte om det gäller delkurser eller helkurs. Även om bedömargruppen kan ha förståelse för att denna form av återkoppling ger mer information än olika enkätunderlag, i synnerhet i mindre studiegrupper, så finns det vissa risker. Enskild muntlig återkoppling kan minska möjligheten för studenter att lyfta kritiska synpunkter, i synnerhet om det sker före examination. Bedömargruppen menar att det är bra att ämnet har kompletterande former för studentinflytande bredvid den universitetsgemensamma, men att de behöver fundera över formerna och

rutinerna för dessa. Detta för att säkerställa att studenter ska kunna vara öppna och ärliga också med kritiska synpunkter. Ytterligare en aspekt som bedömargruppen uppmanar ämnet att hitta rutiner kring är återkopplingen till studenterna gällande utfallet av kursutvärderingar och hur kursutveckling sker.

7. I utbildningen ska ett jämställdhetsperspektiv mellan män och kvinnor vara säkerställt och integrerat i såväl utformning som genomförande

Karlstads universitet bedriver ett aktivt arbete med jämställdhetsintegrering, vilket omfattar inkludering av ett jämställdhetsperspektiv i utbildningarnas utformning och genomförande (t.ex. litteratur, kursplan, lärandemål och examination). I det arbetet är det genusvetenskapliga ämnet och dess personal en central och framträdande del. Ämnets kompetens och tjänster används för att granska och problematisera flera andra utbildningar vid universitetet, så också sin egen. I självvärderingen lyfts inte bara fördelningen av män och kvinnor (juridiskt kön) fram i studentpopulation och lärarkollegium utan också hur ämnet även inkluderar binärt kön/icke binärt kön. De bedriver undervisning med såväl ett genus- som jämställdhetsperspektiv som även omfattar ett kritiskt perspektiv som problematiserar jämställdhet. Bedömargruppen vill lyfta fram detta goda arbete.

Slutsatser och rekommendationer

Är bra – goda exempel

- Regelbundna och tydliga former för möten där utbildning och forskning diskuteras.
- Ämnets starka forskningsanknytning och kopplingen till Centrum för genusforskning.
- Ämnets starka kompetens inom såväl genus som jämställdhet, som dels fungerar som en resurs för andra ämnen och institutioner, dels omsätts i relation till den egna utbildningen.

Bör åtgärdas

- Utforma mer detaljerade målmatriser för att synliggöra hur högskoleförordningens olika mål inkluderas och/eller examineras på delkursnivå, som ett led i att tydliggöra progression i utbildningen.
- Utveckla lärandemoment för att träna studenterna i analys, som föregår det självständiga arbetet.
- Utforma en studiehandledning med information och instruktioner för uppsatsskrivandet med tydliga bedömningskriterier.

4.2 Kandidatexamen

Måluppfyllelse

Mål K1	F1	V1
2	1	1
3	3	3
2	1	2
2	1	2
3	2	3

Kommentarer utifrån bedömningskriterier

1. Utbildningarna ska nå kraven i högskolelagen och högskoleförordningen, dvs de faktiska resultaten ska motsvara de förväntade studieresultaten

Kandidatexamen i genusvetenskap läses som fristående kurser och omfattar kurserna Genusvetenskap I, II och III, motsvarande 90 hp. Det är dessa kurser som granskats av bedömargruppen. Självvärderingens målmatris illustrerar att samtliga mål i högskoleförordningen uppfylls i viss utsträckning eller i hög utsträckning under de tre kurserna Genusvetenskap I-III. I målmatrisen redovisas tyvärr inte hur utbildningsmålen inkluderas och examineras på de olika delkurserna. Inte heller i brödtext beskrivs hur de olika målen relaterar till olika delkurser, utan enbart till helkurs om 30 hp. Detta har försvårat bedömningsarbetet eftersom progressionstanken i utbildningen som helhet och progressionen mellan olika kurser och moment förblir dolda. Bedömargruppen uppmuntrar ämnet att utforma mer detaljerade målmatriser för att synliggöra hur olika mål ingår i och/eller examineras på olika delkurser. Detta kan vara till stöd för det fortsatta kvalitetsarbetet och ett sätt att synliggöra progressionen.

Bedömargruppens granskning av självständiga arbeten visar generellt hög måluppfyllelse, i synnerhet på mål K1 och V1. I relation till mål F1 har dock tre uppsatser givits omdömet bristande måluppfyllelse. Målet är brett formulerat och innefattar olika aspekter vilket gör att det finns anledning att fundera över om de bedömda uppsatserna visar brister inom samma områden eller om det varierar. De omdömen som bedömargruppen gett uppsatserna pekar dock mot liknande brister. Bedömargruppens tolkning av målet F1 handlar bland annat om att bedöma de självständiga arbetena utifrån hur väl uppsatsens olika delar hänger samman samt, i synnerhet gällande uppsatser på kandidatnivå, att analysen visar på självständighet och bidrar med ny kunskap. Det är på dessa punkter som uppsatserna fått kritik. Bedömargruppen lyfter fram att uppsatserna visar brister i språklig framställning, svaga kopplingar mellan delarna samt brister i tolkningen (analysen) av det empiriska

materialet. Eftersom bedömargruppen även funnit brister i relation till detta mål för högskoleexamen ser vi det som viktigt att ämnet granskar hur studenter förbereds inför dessa moment under utbildningen. De språkliga brister som bedömargruppen uppmärksammat rör i synnerhet uppsatser som skrivits på engelska. Flertalet av dessa är skrivna på skral engelska. Bedömargruppen uppmanar ämnet att avråda studenter som inte behärskar engelska att skriva sina självständiga arbeten på detta språk.

Problemet med svaga kopplingar mellan uppsatsens olika delar kan, åtminstone delvis hänga samman med att det saknas utförlig studiehandledning med information och instruktioner för uppsatsskrivandet. Det underlag bedömargruppen tagit del av är en kortfattad information om kandidatuppsatskursens struktur och moment, där uppsatsens olika delar benämns. Denna kortfattade information beskriver också formerna för uppsatsskrivande och handledning under kursens gång. Kursen omfattar en introduktionsträff där uppsatsens struktur och innehåll presenteras och diskuteras. Därefter följer ett gruppseminarium/presentation där studenterna presenterar sina projekt samt ger muntliga och skriftliga kommentarer på varandras texter. Det tredje och avslutande seminariet är oppositionen. Därutöver har studenten möjlighet till *ett* individuellt handledningstillfälle med en lärare. Bedömargruppen menar att det är positivt med dessa former för peer learning under uppsatskursen men ställer frågan om det är tillräckligt. Kursinformationen förtäljer inte om det också förekommer skriftlig handledning mellan student och handledare utöver det individuella mötet. Men oavsett så framstår det som att den lärarledda handledningstiden är skralt tilltagen på kursen, något som också torde påverka kvaliteten på uppsatserna. Bedömargruppens uppmaning till ämnet är således att ta fram en tydlig studiehandledning med bedömningskriterier till uppsatskursen samt se över formerna och tiden för individuell handledning.

2. Undervisningen ska fokusera på studenters lärande

En aspekt av lärande som lyfts tydligt på kurserna i genusvetenskap är ett kritiskt reflekterande förhållningssätt till vetenskap såväl som politik. Denna förmåga tränas studenterna i under samtliga nivåer med ökande progression och självständighet. Ytterligare en förmåga som betonas i självvärderingen och diskuterades vid platsbesöket är akademiskt skrivande. Detta introduceras redan under Genusvetenskap I och följs upp under kurser på nivå II och III. Dessa två exempel på studenters lärande vill bedömargruppen lyfta fram som goda exempel.

Självvärderingen lyfter också fram de regelbundna möten (tre möten/termin) och ämnesdagar (2 ggr/år) som anordnas där frågor om innehåll, examinationsformer och progression diskuteras.

3. Undervisningens innehåll och form ska vila på vetenskaplig och/eller konstnärlig grund samt beprövad erfarenhet

Lärarkollegiet i genusvetenskap består av åtta personer. Av dessa är fyra personer tillsvidareanställda (varav en just nu är verksam som prefekt) och fyra tidsbegränsat eller timanställda. Av den fastanställda personalen är en professor, två lektorer och en adjunkt. Den tidsbegränsade personalen består av två disputerade och två icke-disputerade. Självvärderingen beskriver inte deras involvering i grundutbildning respektive på avancerad nivå. Vid intervjuerna med lärare framkom att den ansträngda personalsituationen försvårar möjligheterna att omsätta idéer rörande kurs- och ämnesutveckling. Denna omständighet menar bedömaregruppen är viktig att lyfta och medvetandegöra hos verksamhetsledningen.

Det finns ingen docent i kollegiet i genusvetenskap. Bristen på docentkompetens i lärarkollegiet väcker frågor hos bedömaregruppen. Vilka möjligheter och stöd finns för lärare att utnyttja kompetensutvecklingstiden för att meritera sig vetenskapligt? Den ansträngda personalsituationen torde påverka dessa möjligheter. Samtidigt betonas i självvärderingen den starka forskningsanknytning som finns inom ämnet. Samtliga disputerade lärare är involverade i olika forskningsprojekt och ämnet säger sig ha 'hög publiceringsfrekvens'. Detta torde betyda att det inom några år kan vara en annan situation i ämnet, i synnerhet om rekryteringen av nya medarbetare ökar.

Självvärderingen beskriver dock inte hur undervisningsuppgifterna fördelar sig mellan olika anställda eller anställningskategorier. Däremot framgår det med tydlighet att samtliga i kollegiet är indragna i olika forskningsprojekt och/eller forskargrupper. Detta har lett till att kurser utvecklats med inriktning mot olika lärares forskningskompetenser, t ex maskulinitetsforskning och organisationsforskning. Den nära kopplingen till Centrum för genusforskning (CGF) är ytterligare ett sätt att stärka att undervisningen vilar på vetenskaplig grund. Detta exemplifieras med att studenter på Genusvetenskap III och avancerad nivå förväntas delta vid CGF's seminarier. Bedömaregruppen menar att detta är två goda exempel på hur undervisningen vilar på vetenskaplig grund.

4. De som är verksamma i utbildningen ska ha aktuell högskolepedagogisk/ämnesdidaktisk kompetens

Den samlade högskolepedagogiska kompetensen i lärarkollegiet var vid tiden för sammanställandet av självvärderingen relativt låg. Endast två av lärarna hade genomgått någon form av utbildning (omfattning i antal hp har ej specificerats) och en hade påbörjat kurs. Anledningen till detta förklaras i självvärderingen bero på de den höga andelen tidsbegränsade anställningar. Prognosen ser lovande ut eftersom ämnet kommer att ha fler tillsvidareanställda från ht 2019, vilket möjliggör meritering inom området. Bedömaregruppen uppmuntrar ämnet att stödja utbildningen i högskolepedagogik för fler lärare under de närmsta åren för att på så sätt öka ämnets kompetens.

5. Utbildningen ska vara användbar för studenter och samhälle

Ämnet driver inget eget program med genusvetenskap som huvudämne vilket avsevärt kortar utbildningstiden som ämnet förfogar över. Det finns helt enkelt mindre tid att nyttja för olika utbildningsinslag. Den praktiska och konkreta arbetslivsanknytningen är en aspekt som riskerar att få mindre utrymme.

Självvärderingen ger få konkreta exempel på hur studenter som studerar Genusvetenskap I-III arbetar med arbetslivsanknytning. Ett gott exempel gäller delkursen Organisation, motstånd och förändring (7,5 hp) inom ramen för Genusvetenskap I. På delkursen får studenterna via examinationsuppgifter som tar upp praktiska 'case' gällande jämställdhetsarbete i organisationer möjlighet att relatera teoretisk kunskap till praktisk verksamhet.

I självvärderingen omnämns också projektet Genusakademin som ett exempel på ämnets samhällsrelevans och arbetslivsanknytning. Detta framstår som ett mycket intressant projekt. Erfarenheter från Genusakademin kommer studenter till del indirekt genom att föreläsare och lärare berättar om sina erfarenheter. Bedömggruppen uppmanar ämnet att fundera över om det finns möjlighet att också inkludera studentarbeten (rapporter, lägesbeskrivningar, kortare utvärderingar) inom ramen för Genusakademin.

Avslutningsvis verkar inte genusvetenskapen ha någon utvecklad alumnerverksamhet och låg kunskap om vilka arbetsuppgifter som deras före detta studenter har. Det är bedömggruppens rekommendation att ämnet tar tag i denna uppgift för att få bättre och fördjupad kunskap om var på arbetsmarknaden programmets alumner befinner sig.

6. Studenterna ska ha inflytande i planering, genomförande och uppföljning av utbildningen

I genusvetenskap finns ett ämnesråd med studeranderepresentanter från Genusvetenskap I-IV tillsammans med studierektor, ämnesansvarig och lärarrepresentant. Rådet diskuterar frågor om utveckling och kvalitet som rör kurserna. De universitetsgemensamma kursutvärderingarna är ytterligare en möjlighet till studentinflytande. Svaren analyseras (av vem?) och publiceras på lärplattformen Canvas. Men ämnet påpekar att svarsfrekvensen ofta är mycket låg och att underlaget som inkommer sällan ger tillräckligt med information för utvecklingsarbete. Därför är kompletterande former för återkoppling och utvärdering från studenterna viktiga verktyg. Bedömggruppens uppmaning till lärosätet är att hitta en fungerande modell för uppföljning av utbildningen.

Självvärderingen lyfter istället fram att den viktigaste kanalen för studentinflytande och återkoppling är de 'enskilda muntliga kursutvärderingar' som samtliga lärare gör efter avslutad kurs. Det framgår inte om det gäller delkurser eller helkurs. Även om bedömggruppen kan ha förståelse för att denna form av återkoppling ger mer

information än olika enkätunderlag, i synnerhet i mindre studiegrupper, så finns det vissa risker. Enskild muntlig återkoppling kan minska möjligheten för studenter att lyfta kritiska synpunkter, i synnerhet om det sker före examination. Bedömargruppen menar att det är bra att ämnet har kompletterande former för studentinflytande bredvid den universitetsgemensamma, men att de behöver fundera över formerna och rutinerna för dessa. Detta för att säkerställa att studenter ska kunna vara öppna och ärliga också med kritiska synpunkter. Ytterligare en aspekt som bedömargruppen uppmanar ämnet att hitta rutiner kring är återkopplingen till studenterna gällande utfallet av kursutvärderingar och hur kursutveckling sker.

7. I utbildningen ska ett jämställdhetsperspektiv mellan män och kvinnor vara säkerställt och integrerat i såväl utformning som genomförande

Karlstads universitet bedriver ett aktivt arbete med jämställdhetsintegrering, vilket omfattar inkludering av ett jämställdhetsperspektiv i utbildningarnas utformning och genomförande (t.ex. litteratur, kursplan, lärandemål och examination). I det arbetet är det genusvetenskapliga ämnet och dess personal en central och framträdande del. Ämnets kompetens och tjänster används för att granska och problematisera flera andra utbildningar vid universitetet, så också sin egen. I självvärderingen lyfts inte bara fördelningen av män och kvinnor (juridiskt kön) fram i studentpopulation och lärarkollegium utan också hur ämnet även inkluderar binärt kön/icke binärt kön. De bedriver undervisning med såväl ett genus- som jämställdhetsperspektiv som även omfattar ett kritiskt perspektiv som problematiserar jämställdhet. Bedömargruppen vill lyfta fram detta goda arbete.

Slutsatser och rekommendationer

Är bra – goda exempel

- Regelbundna och tydliga former för möten där utbildning och forskning diskuteras.
- Ämnets starka forskningsanknytning och kopplingen till Centrum för genusforskning.
- Ämnets starka kompetens inom såväl genus som jämställdhet, som dels fungerar som en resurs för andra ämnen och institutioner, dels omsätts i relation till den egna utbildningen.

Kan åtgärdas

- Fundera över hur ämnet kan öka kunskapen om före detta studenters arbetsmarknadsetablering, t ex genomföra en alumnundersökning och skapa alumnätverk.

Bör åtgärdas

- Stärka ämnets relativt svaga arbetsmarknadsanknytning, t ex genom att involvera studenter i arbetet som sker inom ramen för Genusakademin.

- Utforma mer detaljerade målmatriser för att synliggöra hur högskoleförordningens olika mål inkluderas och/eller examineras på delkursnivå, som ett led i att tydliggöra progression i utbildningen.
- Göra en översyn av hur studenterna tränas i och förberedes för det självständiga arbetet. Införa lärandemoment som tränar studenterna i analys av empiriskt material.
- Utforma en studiehandledning med information och instruktioner för uppsatsskrivandet med tydliga bedömningskriterier.
- Se över formerna samt tiden som avsätts för individuell handledning av kandidatuppsatser.
- Höja ämnets högskolepedagogiska kompetens genom att skapa förutsättningar för fler lärare i kollegiet att genomgå utbildning.
- Utveckla tydliga rutiner för studentinflytande, t ex kursutvärderingar (som komplement till den universitetsgemensamma enkäten), gärna på delkursnivå.
- Utveckla rutiner för återkoppling till studenter gällande utfallet av kursutvärderingar och hur kursutveckling sker.

4.3 Magisterexamen

Kommentarer utifrån bedömningskriterier

1. Utbildningarna ska nå kraven i högskolelagen och högskoleförordningen, dvs de faktiska resultaten ska motsvara de förväntade studieresultaten

Genusvetenskap vid Karlstads universitet erbjuder en kurs om 30 hp på avancerad nivå: Genusvetenskap IV. Kursen ges på helfart distans och undervisningsspråket är engelska. Från hösten 2019 erbjuds ytterligare en 30 hp-kurs på avancerad nivå: Genus och samhälle. Denna kurs har inte ingått i bedömargruppens granskning av ämnet.

Genusvetenskap IV omfattar två teoretiska fördjupningskurser om 7,5 hp vardera samt uppsatsarbete om 15 hp. Kursen har givits fyra gånger under åren 2014–2018 och i självvärderingen lyfts problemet med ett lågt studentantal. På grund av detta har inga självständiga arbeten lämnats in till granskning. Bedömningen bygger enbart på underlaget som framkommit i självvärderingen.

Målmatrisen i självvärderingen illustrerar att samtliga nio av högskoleförordningens mål adresseras i viss eller hög utsträckning under kursen. De två inledande delkurserna behandlar genusvetenskaplig teori med fokus på transgender studies och maskulinitetsforskning och den avslutande är som sagt uppsatsarbete. De inledande delkurserna ses som en breddning och fördjupning inom ämnesdisciplinen och kompetensen inom dessa specialiteter är hög inom kollegiet.

När det gäller mål 2 (fördjupad metodkunskap inom huvudområdet) så sker detta, enligt självvärderingen i hög utsträckning inom ramen för uppsatskursen. Vidare anges att studenterna, på grund av att de är få till antalet, får omfattande handledning och guidning i metodologiska frågor under uppsatskursens gång. Bedömaregruppen menar att det är problematiskt att studenterna inte förbereds för det självständiga arbetet genom en särskild fördjupningskurs i genusvetenskaplig metod och analys. Detta i synnerhet eftersom åtminstone studenter som läst genusvetenskap I-III på Karlstads universitet har relativt sett lite träning i metodologiska frågor och analytiska procedurer (15 hp) med sig in på avancerad nivå. Bedömningen av självständiga arbeten för högskole- samt kandidatexamen visar också på brister i just dessa förmågor, vilket ytterligare förstärker bedömaregruppens värdering. Vidare är ett av kursens lärandemål att "självständigt tillämpa flera vetenskapliga metoder på ett genusvetenskapligt forskningsproblem" (bedömaregruppens kursivering), vilket torde vara svårt att nå enbart inom ramen för en magisteruppsats. Bedömaregruppen rekommenderar att ämnet ser över innehållet i kursen och hur det metodologiska inslaget kan lyftas in tydligare.

Det saknas också en utförlig studiehandledning med information och instruktioner för uppsatsskrivandet och därmed också tydliga bedömningskriterier. Bedömaregruppens uppmaning till ämnet är att ta fram tydlig studiehandledning med bedömningskriterier till uppsatskursen samt fundera över hur de kurser som föregår det självständiga arbetet kan användas för att träna studenterna i metodologiskt tillvägagångssätt och analys.

Kommentarer utifrån bedömningskriterier 2–7 se 4.2 Kandidatexamen

Specifik information gällande bedömningskriterier 2–7 saknas för kurser och program på avancerad nivå. Dessa har därför inte specifikt granskats för magisterexamen i genusvetenskap.

Slutsatser och rekommendationer

Är bra – goda exempel

- Den starka forskningsanknytningen på kursens teoretiska delkurser.

Bör åtgärdas

- Se över hur kursmålen inkluderas och examineras inom ramen för kursen, i synnerhet målet "självständigt tillämpa flera vetenskapliga metoder på ett genusvetenskapligt forskningsproblem".
- Öka det metodologiska inslaget på de kurser som föregår det självständiga arbetet.
- Arbeta fram studiehandledning för Uppsatskursen med tydliga instruktioner samt bedömningskriterier.

5 Arbetsvetenskap

Sammanfattning reflektioner

Arbetsvetenskap vid Karlstads universitet har rätt att utfärda examina på högskole-, kandidat och magisternivå. Rätten att utfärda examen på högskolenivå verkar inte utnyttjas. Det tydliggörs genom att utbildningen inte omfattar ett självständigt arbete på Arbetsvetenskap A- eller B-nivå. Tyngdpunkten ligger på kandidatexamen som studenter kan nå antingen via fristående kurser eller via Programmet för personal och arbetsliv (PA) som ämnet driver. I bedömargruppens rapport är det också de olika utbildningsvägarna till kandidatexamen som har fått mest utrymme, i synnerhet PA-programmet eftersom det är den vanligaste utbildningsvägen. Underlaget som lämnats in för granskning, självvärdering, studiehandledning för uppsatskurs (kandidatnivå), självständiga arbeten (kandidatnivå), detaljerade målmatriser samt platsbesök, har varit informativt och utgjort ett gott underlag för granskningen av utbildningsvägarna. Informationen gällande utbildningsvägen på avancerad nivå har varit tunnare. Magisterutbildningen i arbetsvetenskap bedrivs i samarbete med Göteborgs universitet och Borås högskola. Detta är en intressant modell för utbildning på avancerad nivå.

Studenter som läser arbetsvetenskap vid Karlstads universitet möter ett engagerat lärarkollektiv. Av underlaget framgår dock att antalet anställda i ämnet är lågt och att det är ett litet antal av dessa som bedriver merparten av undervisningen på grundnivå. Denna situation är sårbar för medarbetare såväl som för utbildningen. Det framgår vidare från underlaget att arbetsbelastningen för lärare kan vara mycket hög. Detta påverkar både hälsa, möjligheten till vetenskaplig meritering och på sikt, utbildningens kvalitet. Det är därför bedömargruppens starka uppmaning till verksamhetsledningen att se över möjligheterna att initiera en rekryteringsprocess för att öka antalet fast anställda i ämnet.

Utbildningen som bedrivs visar genomgående en stark arbetsmarknadskoppling. Studenterna har regelbunden kontakt med mentorsorganisationer utanför universitetet och flera av utbildningens examinerande moment sker i direkt anslutning till dessa organisationers verksamhet och behov. Detta ser bedömargruppen som en styrka.

Bedömargruppen menar dock att ämnet har några utvecklingsområden som behöver adresseras för att öka kvaliteten i utbildningen. Det handlar för det första om att bedömargruppen menar att utbildningsvägarna innehåller för lite metodologisk träning och fördjupning, endast 15 hp inom ramen för kandidatexamen. Denna brist bör ämnet se över och åtgärda. Programstrukturen innebär vidare att studenter kan läsa hela utbildningen och endast skriva ett självständigt arbete (på kandidatnivå). Även detta ser bedömargruppen som en brist. Ämnet bör se över hur studenterna

förbereds inför detta arbete under utbildningsförloppet och eventuellt möjligheten att införa ytterligare ett självständigt arbete om 7,5 hp. Det senare skulle även göra det möjligt för studenter att ta ut en högskoleexamen.

Avslutningsvis är det bedömaregruppens rekommendation att ämnet tydligare lyfter frågan om studentinflytande. Även om det finns formella kanaler för detta, t ex det universitetsgemensamma enkätverktyget så fungerar det i praktiken dåligt. Det är därför av vikt att ämnet utvecklar andra rutiner och kanaler för studentinflytande, gärna på delkursnivå. Till detta arbete hör även den brist på återkoppling till studenterna gällande utvärderingarna samt hur dessa har hanterats och omsatts i kursutveckling. Detta är ytterligare ett område som ämnet uppmanas utveckla.

Slutsatser och rekommendationer för hela huvudområdet

Är bra – goda exempel

- Aktivt ämneskollegium med regelbundna möten för att diskutera utbildningsinnehåll och kvalitet.
- Ämnets goda högskolepedagogiska kompetens.
- Välutvecklad och välintegrerad arbetsmarknadskoppling.
- Att bedriva magisterutbildning i samverkan med andra lärosäten är en intressant modell.

Kan åtgärdas

- Arbeta med att öka forskningsanknytningen inom utbildningen.
- Öka fokus på jämställdhetsperspektiv i utbildningen. Dra nytta av kompetens och erfarenheter som finns inom genusvetenskapliga ämnet.
- Undersöka möjligheten till förlängd praktikperiod inom ramen för PA-programmet.

Bör åtgärdas

- Hitta former för hur studenterna kan tränas i kritiskt förhållningssätt i relation till tolkning av information, företeelser och frågeställningar.
- Öka metodinslaget på kurser i arbetsvetenskap och inom ramen för PA-programmet.
- Gör en översyn av hur studenter förbereds inför det självständiga arbetet på kandidatnivå, alternativt undersöka möjligheten att införa ytterligare ett självständigt arbete om 7,5 hp.
- Ämnet bör ta fram studiehandedning för Uppsatskursen på magisterutbildningen med tydliga instruktioner samt bedömningskriterier.
- Utveckla tydliga rutiner för studentinflytande, t ex kursutvärderingar (som komplement till den universitetsgemensamma enkäten), gärna på delkursnivå.

- Utveckla rutiner för återkoppling till studenter gällande utfallet av kursutvärderingar och hur kursutveckling sker.
- Ålägg verksamhetsledningen att initiera rekryteringsprocess för att öka antalet fast anställda i ämnet.

5.1 Högskoleexamen

Enligt information inför bedömningsarbetet framgår det att arbetsvetenskap vid Karlstads universitet har rätt att utfärda högskoleexamen. Bedömargruppens granskning av underlaget (ämnets självvärdering) visar dock att denna möjlighet inte nyttjas, eftersom Arbetsvetenskap A och B inte inbegriper ett självständigt arbete. Bedömargruppen har därför inte granskat denna utbildningsväg.

5.2 Kandidatexamen

Kandidatexamen i arbetsvetenskap från Karlstads universitet kan nås via två olika utbildningsvägar: fristående kurser och Programmet för personal och arbetsliv (PA). Majoriteten av ämnets studenter läser inom ramen för PA-programmet. Bedömargruppen behandlar kandidatexamen via program och fristående kurs samlat. Arbetsvetenskap A, B och C samläses oavsett utbildningsväg, men programstudenterna läser även 30 hp programspecifika kurser inklusive en praktikkurs om 7,5 hp samt 60 hp valbara ämnen.

Den samlade bedömningen är att de självständiga arbetena inom arbetsvetenskap håller hög måluppfyllelse. Någon enstaka uppsats visar vissa brister i måluppfyllelse i relation till mål K1 och V1.

Måluppfyllelse

Mål	F1	V1
K1		
3	2	3
3	2	2
2	2	2
2	2	1
1	2	2

Kommentarer utifrån bedömningskriterier

1. Utbildningarna ska nå kraven i högskolelagen och högskoleförordningen, dvs de faktiska resultaten ska motsvara de förväntade studieresultaten

Arbetsvetenskapens självvärdering innehåller detaljerade målmatriser som illustrerar vilka av högskoleförordningens mål som ingår i och /eller examineras, helt eller delvis på olika kurser och delkurser, inom ramen för PA-programmet och fristående kurser.

Bedömargruppen vill särskilt uppmärksamma bristen på metodinslag och metodologiska färdigheter som studenterna kan tillskansa sig under utbildningsförloppen. Oberoende av utbildningsväg ingår endast 15 hp i arbetsvetenskaplig metod, dels på arbetsvetenskap A, dels på arbetsvetenskap C, inom ramen för en kandidatexamen. Bedömargruppen menar att detta är problematiskt. För det första eftersom det hinner gå lång tid mellan metodkurserna, ett år för fristående kurs och drygt två år för programstudenter, vilket gör det svårt att säkerställa progression i lärandet. För det andra är det problematiskt att studenterna inte får mer träning i metod innan de påbörjar det självständiga arbetet på kandidatkursen, något som också påpekades av studenterna som intervjuades vid platsbesöket. Bedömargruppen uppmanar ämnet att se över möjligheten att öka metodinslaget på kurserna arbetsvetenskap A-C. Detta diskuteras mer i detalj i relation till PA-programmet nedan (se 5.2.1).

Den samlade bedömningen av självständiga arbeten är att ämnet når hög måluppfyllelse. Eftersom målen är brett formulerade och innefattar olika aspekter kan det dock vara betydelsefullt att lyfta om uppsatserna tenderar att få liknande kritik på ett eller flera av målen. Så är fallet med mål F1 för uppsatserna i arbetsvetenskap. Ingen uppsats har bedömts visa bristande måluppfyllelse inom ramen för det breda bedömningsområdet. Däremot visar den kvalitativa granskningen som bedömargruppen gjort att samtliga fem uppsatser fått kritik för bristande kritiskt förhållningssätt. Brister i kritiskt förhållningssätt gäller såväl användningen av tidigare forskning och teori som det insamlade materialet och dess tolkning. Bedömargruppen ser det som viktigt att påpeka denna kritik, även om den samlade bedömningen av målet F1 är att uppsatserna når hög måluppfyllelse. Det är därför bedömargruppens rekommendation till ämnet att lägga mer fokus på hur studenterna kan tränas i ett kritiskt förhållningssätt i relation till tolkning av information, företeelser och frågeställningar.

2. Undervisningen ska fokusera på studenters lärande

Självvärderingen ger beskrivningar av programmet och de fristående kurserna som visar på bredd och variation i såväl lärandemoment som examinationsformer. De båda utbildningsvägarna innehåller individuella examinationsmoment såsom salstentamen och olika former av hemtentamen/essäuppgifter och gruppexaminationer, t ex muntliga presentationer eller rapporter. Majoriteten av delkurserna innehåller också flera examinerande moment. Traditionell salstentamen är en återkommande examinationsform (fyra delkurser under det första året examineras åtminstone delvis på detta sätt). Det är även de redogörelser och

reflekterande uppgifter som utgår från delkursens föreläsningar. Detta kan ju vara ett sätt att dra studenter till föreläsningarna, men det är oklart i självvärderingen vilka kursmål som examineras på detta sätt, i vilken mån litteraturen inkluderas i dessa texter eller omfånget på dem.

Platsbesöket och intervjuerna med lärare i arbetsvetenskap ger en bild av ett relativt litet ämneskollegium som arbetar nära varandra med möjlighet att kontakta varandra "i korridoren" för att diskutera olika frågor. Därutöver organiseras ämneskollegium en gång i månaden för att lyfta undervisningsfrågor, examinationsformer och lärande.

3. Undervisningens innehåll och form ska vila på vetenskaplig och/eller konstnärlig grund samt beprövad erfarenhet

Lärarkollegiet i arbetsvetenskap består av åtta personer. Av dessa är sex personer tillsvidareanställda och två tidsbegränsat eller timanställda. Hos den fastanställda personalen är den vetenskapliga kompetensen relativt hög: två professorer, en docent och tre lektorer (fil.dr). Den tidsbegränsade personalen består av en professor som är tillfälligt anställd på 20% och en timanställd adjunkt. Majoriteten av undervisningen i grundutbildningen drivs av två av lektorerna och docenten.

I självvärderingen lyfts att forskningsanknytningen inom grundutbildningen främst består av att ämnets lärare informerar om pågående forskningsprojekt samt att studenterna inom ramen för vissa delkurser får arbeta med insamlat datamaterial. Hur ämnet använder sig av forskning i form av aktuella vetenskapliga artiklar eller litteratur framgår ej. Eventuellt är det ett område som kan stärka upp forskningsanknytningen inom ämnet, ett behov som lyfts i självvärderingen.

Under intervjuerna framkommer också bilden av ett ganska ansträngt kollegium. Antalet lärare som ingår i grundutbildningen är relativt få och får axla ett stort undervisningsansvar. Det tycks inte helt ovanligt att en lärares tjänst kan omfatta 120 % och då påverkas självklart möjligheten att utnyttja kompetensutvecklingstiden och möjligheterna att bedriva aktiv forskning. Detta är också ett problem som direkt påverkar möjligheterna att arbeta aktivt och systematiskt med kursutveckling. Möjligheten att ta ett mer övergripande grepp om kursutveckling kringskärs avsevärt när kollegiet är litet och sårbart. Detta lyfts som ett viktigt utvecklingsområde i självvärderingen. Bedömargruppen uppmanar verksamhetsledningen att se över möjligheterna att rekrytera ytterligare fast anställda lärare i arbetsvetenskap.

4. De som är verksamma i utbildningen ska ha aktuell högskolepedagogisk/ämnesdidaktisk kompetens

Den samlade högskolepedagogiska kompetensen i lärarkollegiet är mycket god. Samtliga lärare som undervisar i grundutbildningen har genomgått högskolepedagogisk utbildning om minst 15 hp.

5. Utbildningen ska vara användbar för studenter och samhälle

Även om examen i arbetslivsvetenskap inte är någon yrkesexamen så pekar utbildningen ut ett relativt tydligt arbetsområde, detta gäller i synnerhet för PA-programmet (diskuteras nedan 5.2.1).

Ett viktigt inslag i utbildningen är relation till de mentorsorganisationer som studenterna får kontakt med under A-kursen. Kontakten mellan studenterna och organisationerna fortlöper regelbundet under hela det första året och flera examinationsuppgifter är direkt kopplade till verksamheterna. Självvärderingen beskriver ingen skillnad mellan studenter på programmet respektive fristående kurs i detta hänseende. Detta vill bedömargruppen lyfta som ett gott exempel.

6. Studenterna ska ha inflytande i planering, genomförande och uppföljning av utbildningen

I självvärderingen beskriver ämnet de rutiner och kanaler de använder för studentinflytande. De har, som övriga utbildningar på Karlstads universitet, tillgång till det digitala universitetsgemensamma utvärderingssystemet för program- och kursutvärderingar. De påpekar dock att svarsfrekvensen tenderar att vara låg och att underlaget inte är särskilt användbart för utvecklingsarbete. Därför är kompletterande former för återkoppling och utvärdering från studenterna viktiga verktyg.

För PA-programmet finns ett programråd med studentrepresentanter, ämnesrepresentanter från de ämnen som ingår på programmet samt fyra arbetslivsrepresentanter. Programrådet tar upp diskussioner om programmets innehåll och utveckling och träffas en till två gånger per läsår. Därutöver beskrivs i självvärderingen den kontinuerliga kontakten som ämnet har med programföreningen Pelikan där diskussioner om kurs- och programutveckling sker. Självvärderingen beskriver dock inte regelbundenheten i dessa möten eller vilka från ämnet/programmet som ingår. Det nämns också i självvärderingen att egna kursvärderingar genomförs utöver de universitetsgemensamma, men det specificeras inte om detta även sker på delkursnivå. Istället vill ämnet lyfta fram de vardagliga kontakterna som sker vid undervisningstillfällena som viktiga möjligheter till studentinflytande.

Studentintervjuerna vid platsbesöket lyfter kritik mot den brist på inflytande som de upplever. De beskriver att de saknar återkoppling på kursutvärderingar och att återkopplingen från lärare (via Canvas) är bristfällig. De lyfter också problemet med att kontakta lärare i samband med undervisningstillfällena eftersom de upplever att tiden är begränsad och lärarna har ont om tid för samtal.

Bedömargruppen menar att det är bra att ämnet har kompletterande former för studentinflytande, bredvid den universitetsgemensamma, men att de behöver fundera

över formerna och rutinerna för dessa. Ett förslag är att genomföra regelbundna och systematiska delkursutvärderingar som komplement. Ett annat är att ha fler regelbundna möten med programrådet, eller delar av det (t ex att inte bjuda in arbetslivsrepresentanterna till samtliga möten). Ytterligare en aspekt som bedömargruppen uppmanar ämnet att hitta rutiner kring är återkopplingen till studenterna gällande utfallet av kursutvärderingar och hur kursutveckling sker, detta är särskilt viktigt eftersom studenterna påtalat denna brist.

7. I utbildningen ska ett jämställdhetsperspektiv mellan män och kvinnor vara säkerställt och integrerat i såväl utformning som genomförande

Karlstads universitet bedriver ett aktivt och inom vissa institutioner väletablerat arbete med jämställdhetsintegrering, som omfattar integrering av ett jämställdhetsperspektiv i utbildningarna. Arbetsvetenskap beskriver att ett jämställdhetsperspektiv är välintegrerat i deras kurser inom grundutbildningen men att de önskar att utveckla ett mer genomarbetat genusperspektiv i utbildningen. De uppmärksammar t ex att kurslitteraturen består till övervägande del av manliga författare, vilket de önskar påverka. Bedömargruppen stöttar ämnets ambition att utveckla jämställdhetsperspektivet i utbildningen. Arbetsvetenskapen kan dra nytta av den kompetens som t ex finns inom det genusvetenskapliga ämnet för att initiera ett sådant arbete.

Slutsatser och rekommendationer

Är bra – goda exempel

- Aktivt ämneskollegium med regelbundna möten för att diskutera utbildningsinnehåll och kvalitet.
- Ämnets goda högskolepedagogiska kompetens.
- Välutvecklad och välintegrerad arbetsmarknadskoppling inom ramen för PA-programmets struktur.

Kan åtgärdas

- Arbeta med att öka forskningsanknytningen inom utbildningen.
- Ökat fokus på jämställdhetsperspektiv i utbildningen. Dra nytta av kompetens och erfarenheter som finns inom genusvetenskapliga ämnet.
- Undersöka möjligheten till förlängd praktikperiod inom ramen för PA-programmet.

Bör åtgärdas

- Hitta former för hur studenterna kan tränas i kritiskt förhållningssätt i relation till tolkning av information, företeelser och frågeställningar.
- Öka metodinslaget på kurser i arbetsvetenskap och inom ramen för PA-programmet.

- Göra en översyn av hur studenter förbereds inför det självständiga arbetet på kandidatnivå, alternativt undersöka möjligheten att införa ytterligare ett självständigt arbete om 7,5 hp.
- Utveckla tydliga rutiner för studentinflytande, t ex kursutvärderingar (som komplement till den universitetsgemensamma enkäten), gärna på delkursnivå.
- Utveckla rutiner för återkoppling till studenter gällande utfallet av kursutvärderingar och hur kursutveckling sker.
- Ålägga verksamhetsledningen att initiera rekryteringsprocess för att öka antalet fast anställda i ämnet.

5.2.1 Programmet för personal och arbetsliv, 180 hp

PA-programmet är ett treårigt program där arbetsvetenskap är det enda möjliga huvudområdet. Programmet omfattar, i nuvarande form, fyra programgemensamma terminer samt två valfria.

1. Utbildningarna ska nå kraven i högskolelagen och högskoleförordningen, dvs de faktiska resultaten ska motsvara de förväntade studieresultaten

I intervjun med studeranderepresentanter från PA-programmet lyftes framförallt två punkter som är av vikt för ämnets kvalitetsutveckling. Den första var en kritik mot att det endast ingår ett självständigt arbete (på kandidatnivå) inom ramen för programmet (detta gäller även för fristående kurser). För studenterna handlade kritiken om bristen på möjlighet att öva sig i att skriva självständiga arbeten inför kandidatuppsatsen, vilket kan vara en stor utmaning för många studenter. De menade att det, med den struktur som programmet har idag, är möjligt för en student att genomgå hela utbildningen och enbart skriva ett självständigt arbete (kandidatuppsats). Det som avgör är de val studenten gör på programmets två valfria terminer. Under de valbara terminerna kan studenterna antingen välja att läsa 60 hp inom ett ämnesområde eller 30+30 hp inom olika. Dessa olika val påverkar möjligheten att öka både metodinslaget i utbildningen och träning i att skriva självständiga arbeten. Studenterna menade att "det kan vara svårt att göra medvetna val, men omedvetna val kan få stora konsekvenser för utbildningen". Det får också till konsekvens, vilket studenterna också lyfte, att två studenter med examen från PA-programmet kan ha väldigt olika kunskaper.

Valfriheten inom programmets nuvarande form utgör alltså både en möjlighet för studenter att öka sina metodkunskaper och träning i självständigt arbete och att undvika detta. Bedömargruppen menar att det med programmets nuvarande struktur vore klokt att uppmuntra studenter att läsa en ämnesfördjupning om 60 hp för att öka deras metodkunskaper och ge dem chans att skriva ett självständigt arbete. Bedömargruppen uppmärksammar att det i självvärderingen presenteras förslag till förändring av programmet som innebär att programmet antal valbara poäng för

studenterna reduceras från 60 hp till 30 hp. Av underlaget är det svårt att utläsa om de 30 hp som blir programgemensamma innehåller en möjlighet till fördjupning i metod eller enbart teoretisk och ämnesmässig breddning. Bedömargruppen menar att ämnet särskilt behöver beakta möjligheterna till metodologisk fördjupning om programstrukturen ändras.

Den andra kritiska punkten som lyftes från studenternas håll var att arbetsvetenskap, särskilt det första året det vill säga A- och B-kursen uppfattades som alltför enkla. Det går alltså relativt lätt att klara sig igenom delar av utbildningen, enligt studenterna. För studenterna blev detta tydligt när de påbörjade de valbara kurserna där tempot och kraven var högre. Det är svårt att värdera denna information. Bedömargruppen uppmanar ämnet att undersöka frågan och t ex se över genomströmningssiffrorna och betygen för att se om det kan finnas anledning att höja kraven på kurserna.

5. Utbildningen ska vara användbar för studenter och samhälle

PA-programmet är inte en yrkesutbildning men pekar tydligt ut ett framtida arbetsområde för studenterna: personalområdet. Denna koppling har satt tydliga spår i programstrukturen och programmets moment och inslag. I självvärderingen lyfter ämnet fram utbildningens praktiska lärande som direkt kopplat till ett specifikt yrkesutövande, vid sidan av ett mer allmänt eller akademiskt kunskapsideal. Denna praktiska dimension är tydlig under hela utbildningstiden.

Studenterna förbereds för arbetslivet, dess struktur och krav genom t ex mentorsverksamhet, kurs i verksamhetsförlagd utbildning (praktik) samt flera olika praktiskt inriktade kurser och examinationsmoment (till exempel inom ramen för kurserna Strategiskt personalarbete och Operativt personalarbete). Bedömargruppen anser att arbetslivsanknytningen är välintegrerad i programmets struktur. Däremot vill bedömargruppen lyfta synpunkter rörande kursen i verksamhetsförlagd utbildning och den relativt sett korta praktikperioden, 4–5 veckor. Kursen är obligatorisk inom ramen för programmet och studenterna förväntas att själva anordna praktikplats. Det framgår inte vilket stöd som ämnet bistår med när det uppstår problem för studenter att hitta en arbetsplats. Självvärderingen beskriver att studenter då har möjlighet att genomföra ett praktiskt utredningsarbete utan koppling till en specifik verksamhet som alternativ till praktik. I studentintervjuerna uttrycktes åsikter om att detta alternativ var sämre, eftersom studenterna saknade tydlig återkoppling på det utredningsarbete som skrivs. Även längden på praktiken kritiserades av studenterna. De upplevde att 4 veckor är för kort tid för att lära känna en arbetsplats. De lyfte också att den korta tiden kan orsaka svårigheter att få en plats eftersom arbetsgivarna inte vet vad de kan förvänta sig. De önskade en längre praktikperiod inom ramen för utbildningen. Bedömargruppen ställer sig frågande till om en så kort praktik verkligen ger studenterna möjlighet att tillämpa sina teoretiska kunskaper i praktisk verksamhet. Bedömargruppen uppmanar ämnet att göra en undersökning

bland nuvarande studenter för att få information om vilka önskemål gällande praktik som finns. Underlaget kan sedan ligga till grund för en diskussion om vilka möjligheter som finns att införa längre praktik inom ramen för programmet.

5.3 Magisterexamen

Magisterutbildningen i arbetsvetenskap bedrivs sedan ht 2008 i samarbete med Högskolan i Borås och Göteborgs universitet. Tidigare ingick även Högskolan i Halmstad i samarbetet. Ansvaret för kurserna fördelas mellan lärosätena vilket får som konsekvens att studenterna reser eller studerar på distans under vissa kursblock. Det finns inte någon information om antalet studenter på magisterprogrammet eller fristående kurser på avancerad nivå. Inga självständiga arbeten eller studiehandledning med bedömningskriterier för självständiga arbeten har heller inkommit och bedömningen bygger enbart på självvärderingen som underlag. Studiehandledning för självständiga arbeten på magisternivå anges dock finnas och är gemensamma för de tre lärosäten som driver utbildningen. Bedömargruppen behandlar magisterexamen via program och fristående kurs tillsammans.

Kommentarer utifrån bedömningskriterier

1. Utbildningarna ska nå kraven i högskolelagen och högskoleförordningen, dvs de faktiska resultaten ska motsvara de förväntade studieresultaten

Självvärderingen beskriver hur målen i högskoleförordningen behandlas och examineras (delvis beskrivet) under utbildningstiden. Magisterutbildningen innehåller teorikurser (totalt 30 hp) som både breddar och fördjupar den ämnesspecifika kunskapen, liksom fördjupningskurser inom arbetsvetenskaplig metod. Den senare kursen omfattar 15 hp och inkluderar vetenskapsteoretiska perspektiv samt kvantitativ såväl som kvalitativ metod. Bedömargruppen anser att denna bredd i kursen är viktig eftersom studenter som kommer från grundutbildningen vid Karlstads universitet kan ha bristande metodkunskaper.

Kommentarer utifrån bedömningskriterier 2–7 se 5.2 Kandidatexamen

Slutsatser och rekommendationer

Är bra – goda exempel

- Att bedriva magisterutbildning i samverkan med andra lärosäten är en intressant modell.

5.4 Masterexamen

Det finns ingen information eller underlag som visar att det är möjligt att läsa en masterexamen i arbetsvetenskap vid Karlstads universitet. Bedömargruppen kommenterar därför inte masterexamen i arbetsvetenskap vid Karlstads universitet.

6 Bilaga, Valda examensmål

För att göra utvärdering gentemot lärandemålen i examensordningen lättare att hantera har bedömargruppen valt att splittra upp långa lärandemål i mindre delar och därefter numrerat lärandemålen inom respektive lärandemålskategori

- Kunskap och förståelse
- Färdighet och förmåga
- Värderingsförmåga och förhållningssätt

Som exempel syftar lärandemål **K2** i tabeller över bedömd måluppfyllelse för självständiga arbeten därmed till det, enligt bedömargruppens numrering, andra lärandemålet i kategorin kunskapsmål. Bedömargruppens numrering framgår av listorna nedan under respektive examen.

Högskoleexamen

- **K1:** visa kunskap och förståelse inom det huvudsakliga området (huvudområdet) för utbildningen, inbegripet kännedom om områdets vetenskapliga grund och kunskap om några tillämpliga metoder inom området.
- **F1:** visa förmåga att söka, samla och kritiskt tolka relevant information för att formulera svar på väldefinierade frågeställningar inom huvudområdet för utbildningen.
- **V1:** visa kunskap om och ha förutsättningar för att hantera etiska frågeställningar inom huvudområdet för utbildningen.

Kandidatexamen

- **K1:** visa kunskap och förståelse inom huvudområdet för utbildningen, inbegripet kunskap om områdets vetenskapliga grund, kunskap om tillämpliga metoder inom området, fördjupning inom någon del av området samt orientering om aktuella forskningsfrågor.
- **F1:** visa förmåga att söka, samla, värdera och kritiskt tolka relevant information i en problemställning samt att kritiskt diskutera företeelser, frågeställningar och situationer.
- **V1:** visa förmåga att inom huvudområdet för utbildningen göra bedömningar med hänsyn till relevanta vetenskapliga, samhälleliga och etiska aspekter.

7 Bilaga Arbetsprocess och reflektioner över bedömargruppens arbete

Det administrativa arbetet och att följa uppgjorda tidsplaner har fungerat utmärkt av alla deltagare i bedömargruppen. Det har varit ett stort material som har skickats ut till bedömargruppen att ta del av och vissa oklarheter uppstod bland annat hur bedömningen skulle ske vid kalibreringen av studenternas självständiga arbeten, det löste sig dock senare.

Bedömargruppen har fysiskt träffats vid två sammankomster och det var dels en inledande dag när uppdraget informerades om och dels tre dagar när intervjuerna med de tre universiteten genomfördes. Mellan januari och maj träffades delar av bedömargruppen via Skype möten och email kommunikation. Det gällde kalibrering av studenternas självständiga arbeten, diskussion om självvärderingarna samt när intervjufrågorna formulerades.

Det har varit en bra uppslutning från lärare och verksamhetsnära ledning vid alla tre universitet. Studenterna har deltagit med några få undantag, Mittuniversitetet hade en student som deltog där hade det varit bra om fler hade representerat sociologi samt inriktningarna. Rekommendationen från de närvarande studenterna var att ett bidrag borde kunna utgå för att få en bredare uppslutning från studenthåll.